

ГОДИШЊАК

2018

библиотека
БИБЛИОТЕКА
библиотека

СРЕМА

БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ
19
БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ БРОЈ

**ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА
СРЕМА
ЗА 2018. ГОДИНУ
БРОЈ 19**

**БИБЛИОТЕКА
„ГЛГОРИЈЕ ВОЗДРОВИЋ“**

2019.

ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА СРЕМА
ЗА 2018. ГОДИНУ
БР. 19

Издавачи:

Подружница библиотекара Срема
Библиотека „Глигорије Возаровић“
за издавача Рајко Секулић

Главни уредник: мср Ружица Станковић, председник Подружнице
Одговорни уредник: Милијана Дмитровић Торма, библиотекар
Библиотека „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица

Редакција: Бранислав Јовичић, самостални књижничар Српска
читаоница у Иригу, Велинка Масал Античевић, виши дипломирани
библиотекар НБ „Симеон Пишчевић“ Шид, Радмила Марковић,
библиотекар НБ „Др Ђорђе Натошевић“ Инђија

Штампа: „Новитет ДОО Лозница“

СIP Каталогизација у Публикацији
Библиотека Матице српске Нови Сад
02(497.113)

ГОДИШЊАК библиотека Срема за ...годину / главни уредник
Ружица Станковић : одговорни уредник Милијана Дмитровић
Торма. – год. 1 (1997) Сремска Митровица : Подружница
Библиотекара Срема ; Сремска Митровица Библиотека „Глигорије
Возаровић“, 1997 - . – фотогр. ; 21

Годишње
ISSN 1450-5592
COBISS:SR-ID 180711175

Садржај:

РЕЧ УРЕДНИКА.....	5
Душанка Милорадић: ЈАВНЕ БИБЛИОТЕКЕ У СРЕМУ У 2018. ГОДИНИ.....	6

НАША ПРАКСА

Борка Беуковић Ћосић : ЧАСОПИС <i>БОСАНСКА ВИЛА</i> У БИБЛИОТЕЦИ „ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРОВИЋ“ У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ.....	30
Јелена Васиљевић ЕКСЛИБРИС.....	36
Милијана Дмитриновић Торма ТРЕЋЕ ЖИВОТНО ДОБА У БИБЛИОТЕЦИ.....	42
Кристина Зукић РЕФЕРЕНСНЕ ЗБИРКЕ У ЈАВНИМ БИБЛИОТЕКАМА.....	46
Ивана Костадиновић, Софија Лакетић БИБЛИОТЕКЕ И МЛАДИ У ЕРИ ИНФОРМАЦИОНИХ МЕДИЈА	51
Милица Котур КРАТКА ИСТОРИЈА ОГРАНАКА НБ „ДР ЂОРЂЕ НАТОШЕВИЋ“ У ИНЂИЈИ.....	55
Јелена Младеновић СРПСКА ПОЕЗИЈА КАО БОГАТСТВО ЈЕЗИКА У ФОНДУ БИБЛИОТЕКЕ „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ“ СТАРА ПАЗОВА.....	60
Невена Наић ДЕЦА ОКРУЖЕНА КЊИГАМА ИЗРАСТАЈУ У ПАМЕТНИЈЕ ОСОБЕ.....	64
Драгана Нешковић ПОКЛОН КЊИГЕ У БИБЛИОТЕЦИ „ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРОВИЋ“ И ЊИХОВ ЗНАЧАЈ.....	67
Драгана Тојага ПРВА ЧИТАОНИЦА И ПОЧЕЦИ КУЛТУРНОГ ПРОГРЕСА У СТАРОЈ ПАЗОВИ У ПЕРИОДУ ОД 1878. ДО 1918. ГОДИНЕ.....	72

ЗАВИЧАЈ

Лепосава Радојевић РАДОСЛАВ ЧЕЛНИК – ИСТОРИЈА И ПРЕДАЊЕ.....	77
---	----

ПОРТРЕТИ

Весна Петровић ЖИВОТНИХ ПУТЕВА ИМА МНОГО, САМО ЈЕ ЈЕДАН ПРАВИ – ОНАЈ КОЈИ СРЦЕМ ИЗАБЕРЕШ.....	83
---	----

СУСРЕТИ

Вера Новковић САБОРОВАЊЕ БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА ПО 55. ПУТ.....	87
Ружица Станковић ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА ЗА 2018. ГОДИНУ.....	89
Бранислава Танасић 21. СУСРЕТИ БИБЛИОГРАФА У СПОМЕН НА ДР ГЕОРГИЈА МИХАИЛОВИЋА.....	92

БИБЛИОГРАФИЈА

Душанка Милорадић БИБЛИОГРАФИЈА ПРИЛОГА О БИБЛИОТЕКАРСТВУ У СРЕМСКОЈ ШТАМПИ У 2018. ГОДИНИ.....	96
Златко Пашко ПАЗОВАЧКЕ НОВИНЕ О БИБЛИОТЕКАРСТВУ У 2018. ГОДИНИ	114

РЕЧ УРЕДНИКА

Једна од лепших особина библиотекара Срема је нега струке, пријатељства и Подружнице. Годинама већ радимо истим жаром, преданошћу и истрајношћу који се осликавају у чињеници да је много пута до сада наша Подружница проглашена најбољом у Србији. Добро организовани, повезани, једни другима смо и покретачи и мерило сопственог рада. И штит и саборци...

Ако је библиотекарство знање о знању онда смо ми библиотекари становници једне несагледиве планине. Дужни смо да се стално успињемо уз знање, да га грабимо, усвајамо, ширимо, слажемо, чувамо, богатимо, продубљујемо... свесни одговорности коју пред корисницима имамо. Мисија нам је да се боримо са незнањем, назаинтересованошћу и неквалитетним садржајима, јер читање је у кризи онолико колико му ми то дозволимо. Култура ће потонути у мрак само ако и ми затворимо очи. Сива реалност ће нас прогутати ако литература није уточиште здравог разума. Без сујете, чиста срца и бистра ока лепоту морамо сагледати и у свакодневни посао је пренети. Сачувати достојанство и подићи углед у свету у коме је он угрожен. Само тако ће и библиотекарство сијати...

Милијана Дмитровић Торма

Душанка Милорадић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
dmiloradic@bgvsm.org.rs

ЈАВНЕ БИБЛИОТЕКЕ У СРЕМУ У 2018. ГОДИНИ

Библиотеке Срема су прошле године бројним активностима и различитим садржајима реализовале функцију културног и информационог центра својих заједница. Пратећи савремене трендове у библиотекарству и потребе корисника, сремске библиотеке су биле активне на унапређењу културе, читања и задовољавању културних и информационих потреба грађана из домена библиотечко-информационе делатности.

У протеклој, 2018. години, библиотеке Срема су обележиле јубилеје 55. Сабор библиотекара Срема и 140 година постојања и рада Народне библиотеке „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови.

Мрежу библиотека Срема у 2018. години чинило је седам јавних библиотека у Инђији, Иригу, Пећинцима, Руми, Старој Пазови, Сремској Митровици и Шиду, 21 огранак у насељеним местима, 66 школских и осам специјалних библиотека.

Књижни фондови

Фондови јавних библиотека Срема својим обимом, садржајем и доступношћу задовољавају културне, образовне, научне и друге потребе корисника различитог узраста, образовног и културног нивоа. У складу са тим битно је набављати и редовно обнављати фондове актуелним и разноврсним књигама и периодичним публикацијама у довољном броју.

На крају 2018. године јавне библиотеке Срема располагале су књижном фондом од 627.796 књига, односно са 2 књиге по становнику, што је за 3,2 % више у односу на 2017. годину.

Место	Број књига		Набавка књига	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Инђија	111.084	113.453	2.318	2.563
Ириг	48.845	50.918	1.169	1.136
Пећинци	45.926	46.449	1.519	1.058
Рума	66.713	69.875	1.996	2.395
С.Митровица	126.815	131.299	3.668	5.245
С.Пазова	168.762	172.500	4.220	4.247
Шид	39.940	43.302	1.653	3.009
Укупно:	608.085	627.796	16.543	19.653

Табела 1. Књижни фондови и набавка књига

Свим видовима набавке (куповина, откуп, поклон) сремске библиотеке су обогатиле своје фондове са 19.653 књиге, што је за 2.247 књига или 18,8 % више у односу на претходну, 2017. годину. Обим набавке приновљених књига износио је 62 % од стандардне годишње набавке за Срем. Највећи број 5.245 књига у 2018. години набавила је Библиотека „Глигорије Возаровић“ (70 % од предвиђеног стандарда), а за њом следе библиотеке у Старој Пазови (4.247), Шиду (3.009 или 86% од предвиђеног стандарда), Инђији (2.563), Руми (2.395), Иригу (1.136) и Пећинцима(1.058).

Место	куповина	откуп	поклон
Инђија	841	620	1.102
Ириг	272	348	516
Пећинци	540	386	132
Рума	906	807	682
С.Митровица	255	1.539	3.451
С.Пазова	843	1.616	1.788
Шид	556	637	1.816
Укупно:	4.213	5.953	9.487

Табела 2. Структура набавке књига

У укупној набавци и даље великим процентом учествује поклон. Куповином је приновљено 4.213 књига што је само 21 % укупне набавке, а поклоном 15.440 (у овај број улази и 5.953 књиге добијене откупом Министарства културе). Значајну улогу у умањивању негативног ефекта недовољног обима буџетских средстава за набавку књига од стране локалне самоуправе и даље има поклон од Министарства културе и информисања и средства добијена од Покрајинског секретаријата за културу.

Сремске библиотеке су биле ажурне у прикупљању, уређењу, обради и презентацији завичајних збирки које су на крају 2018. године бројале 9.364 књиге. Поред књига, завичајне фондове чине серијске публикације и некњижна грађа чију су дигитализацију започеле многе библиотеке у региону Срема. У електронски регистар културних добара евидентиране су старе српске књиге јавних библиотека Срема.

Недостатак средстава као последица економске кризе утицао је на смањен обим набавке периодике. Библиотеке Срема су у 2018. години набављале 136 наслова часописа и новина, или 55 % од стандардног обима. Највећи број часописа

и новина набављале су библиотеке у Сремској Митровици (46), Инђији (31) и Шиду (23). Потребно је набављати већи број примерака ових публикација с обзиром на то да су оне главни носиоци актуелних информација из свих области науке и културе.

Корисници и коришћење књига

Библиотеке су својим фондовима, услугама и културним програмима настојале да унапреде квалитет живота у локалној средини.

У 2018. години јавне библиотеке Срема су имале 18.612 активних чланова. Највећи број корисника и даље чине деца до 14 година. Висок проценат учешћа деце у укупном чланству у јавним библиотекама условио је бесплатан упис деце предшколске групе, ђака првака и свих ученика основних школа на територији своје општине (библиотека у Руми) као и акције које библиотеке организују поводом ускршњих празника, у недељи одржавања Међународног сајма књига, у месецу књиге, обележавања Међународног дана књиге за децу, Светског дана књиге и сл.

Место	Број уписаних корисника		Број коришћених књига	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Инђија	3.089	3.016	103.446	102.510
Ириг	686	807	13.011	15.273
Пећинци	1.274	1.283	14.796	14.853
Рума	2.119	2.618	38.907	49.265
С.Митровица	3.847	3.519	75.797	76.804
С.Пазова	4.953	5.195	74.743	77.761
Шид	1.888	2.174	21.337	22.048
Укупно:	17.856	18.612	342.037	358.514

Табела 3. Корисници и коришћење књига

Корисници сремских библиотека су у 2018. години прочитали 358.514 књига, 3.325 бројева часописа и 84.100 бројева новина. Сваки читалац је у просеку прочитао 19 књига, а обрт књижног фонда 0,6 говори да библиотеке у својим фондовима имају доста неактуелних и непотребних књига што је последица недовољне и нередовне годишње попуне фондова.

Поред књига све библиотеке су својим корисницима обезбедиле рачунаре повезане на интернет и поставиле своје веб сајтове којима информишу кориснике о својој установи, начину и условима коришћења фондова, каталога и база података, радном времену. Корисницима библиотека које су аутоматизовале позајмицу омогућено је наручивање и резервација књига путем интернета преко сервиса *Моја библиотека*.

Културна делатност библиотека

Током 2018. године реализовано је 638 различитих манифестација. Библиотеке своју културну мисију остварују путем разних видова активности. По садржају, те активности се могу поделити на: изложбе, књижевне вечери и промоције, трибине и предавања, програме за децу, јубилеје, забавне програме и остале акције и програме који имају за циљ подстицање читања и промовисање библиотечких услуга. Велика пажња је посвећена раду са децом, те су библиотеке организовале групне посете предшколаца и ђака првака, школски час у библиотеци, књижевне сусрете са деци писцима и радионице које су организоване током целе године у намери да приближе књигу деци и створе код њих лепу навику читања. Све библиотеке Срема су изложбама и другим пригодним програмима обележавале значајне јубилеје и остале важне догађаје као што су школска слава Свети Сава, 8. март - Дан жена, Ускрс, Национални дан књиге, Светски дан књиге, Међународни дан књиге за децу и друге значајне годишњице.

Издавачка делатност

Библиотеке Срема имају заступљену издавачку делатност, било да се објављивање врши континуирано или са мањим или већим прекидима.

Највише књига (седам) објавила је Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ у Руми: *Приче о љубави свакојакој / Ђока Филиповић, Звездане птице / Божидар Пешев, Тајне Сокиног огледала / Косана Марков, Трагом старих записа / Данијела Ђендо Миљанов, Приче залуднице / Стамен Миловановић, Капија слободе / Ђорђе Д. Вимић, Приче о љубави свакојакој - 2. издање / Ђока Филиповић.*

Српска читаоница у Иригу је издала књигу драма Коканов Димитрија, *Поетика ведре маланхолије : о књижевном стваралаштву Тодора Бјелкића Слађане Миленковић, Фабијанов случај Жељка Марковића* и зборник радова са стручног скупа одржаног у манастиру Велика Ремета.

Библиотека „Глигорије Возаровић“ је издала Годишњак библиотека Срема и зборник дечјих радова насталих на радионицама организованим у Библиотеци.

У току 2018. године Народна библиотека „Симеон Пишчевић“ објавила је књиге *Господ зове / Станка Сремца* и *Историја српског народа Симеона Пишчевића.*

Издавачка делатност Народне библиотеке у Инђији богатија је за један наслов *Љубав и снови / Предрага Бањеглава.*

Библиотека у Пећинцима била је издавач допуњеног издања књиге аутора Предрага Пузића *Понос и светлост – 250 година школе у Брестачу.*

Летопис културних догађаја у библиотекама Срема

НБ „Др Ђорђе Натошевић“, Инђија

Промоције

- 18.1. *Ордење и ожилци* / Милан Богојевић
 25.1. *Првих 20 година: историјат инђијског roc'n rolla* / Станко Матијевић, Јован Бата Божић
 8.2. *Бранко Ћопић: кујем своју жицу* / Олга Красић Марјановић
 1.3. *Маестро Бранко Марковић* / Маја Красин Матић, Весна Бајић Стојиљковић
 22.3. *Међу нама* / Драгана Станојевић
 17.5. *Зид тајни* / Љиљана Шарац
 24.5. *Моје име је Јелена* / Драгана Вученовић, Ана Милинковић, Милица Стојановић
 31.5. *Љубав и снови* / Предраг Бањеглав
 6.9. *Оклеветана књижевност* / Борис Булатовић
 20.9. *Писање уз ветар* / Милијана Барјактаревић
 27.9. *Маги – као да је била некад* / Душан Весић
 27.12. *Мале приче Великог рата* / Милан Богојевић

Књижевни програми

- 11.9. Друга књижевна колонија – Рума 2018.
 21.9. Међународно књижевно вече / Миодраг Јакшић
 6.12. Поетско вече чланова књижевног клуба „Мирослав Мика Антић“

Програми за децу и младе

- 12.7-23.8. Летњи програм читања у Библиотеци
 1-6.10. Дечија недеља

Остали програми

- 8.2. Изложба „Ведрине и сете Бранка Ћопића (1915-1984)
/ Олга Красић Марјановић
- 2- 4.6. Про поет фестивал – промоција поезије
- 30.8. Завичај у срцу – представљање рада Завичајног друштва „Стара Бешка“ из Бешке
- 9.11. Сусрети библиографа
- 5.12. Пројекат „Жива библиотека“ - Не суди о књизи по корицама

Српска читаоница у Иригу

Промоције

- 2.2. *Патријарх Павле / Ђорђе Рандељ*
- 22.2. *Наша Милева / Душан Познановић*
- 9.10. *Искушеник / Богдан Максимовић*
- 30.10. *Поетика ведре меланхолије / Слађана Миленковић*
- 13.11. *Из мог ратног дневника / Слободан Бјелица*

Програми за децу

- 28-29.5. Змајеве дечије игре у Иригу
- 1-7.10. Дечија недеља

Предавања

- 14.5. Први светски рат / Тихомир Арсић

Остали програми

- 27.1. Свети Сава – обележена школска слава

- 14.2. Крсна слава Свети Трифун и уручење награде Луча
 21.2. Обележен Међународни дан матерњег језика
 28.2. Изложба „Руски емигранти и њихови потомци у Срему“
 23-24.4. Обележен Међународни дан књиге
 10.5. Стручни скуп у манастиру Велика Ремета
 19.5. Изложба слика ЛИКУМ
 25.5. Изложба цртежа и слика Луке Јовановића
 6.6. Врдник - Концерт ученика Музичке школе из Сремске Митровице
 20.7. Књижевно-музичко вече Срем је у срцу мом / Актив жена Ириг
 5.10. 55. Сабор библиотекара Срема
 15.10. Стручни скуп у манастиру Мала Ремета
 17.10. Додела награде „Б.М. Михиз“ за драмско стваралаштво
 22.10. Изложба слика Геронтолошког центра „Срем“ из Руме
 15.11. Уручење награда за најлепшу песму о вину
 23.11. „Српске хероине у Великом рату“ - Позоришна представа АДП „Пепо Крсто“ Сурдук

Народна библиотека Пећинци

- 1-28.2. Продајна изложба издавачке куће „Лагуна“
 23.4. Обележен Светски дан књиге
 18.5. Скупштина библиотекара Срема
 27.6. Промоција *Понос и светлост - 250 година школе у Брестачу* / Предраг Пузић
 10.9. Друга књижевна колонија Рума 2018.
 14.12. Промоција *Илијина прича* / Снежана Алексић

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ Рума

Промоције

- 1.2. *Триптихон грозоморе* / Дарко Суџум
- 6.2. *А где је излаз господо* / Мирослав Нинковић
- 28.2. *На споредном путу* / Жељко Марковић
- 28.2. *Лузитанија* / Дејан Атанацковић
- 9.3. *Без – драги мој* / Лидија Ћирић
- 16.3. *Куба – тиркиз Кариба* / Марија Савин
- 23.3. *Глумац...је глумац...је глумац* / Зијах Соколовић
- 30.3. *Наша Милева* / Душко Познановић
- 13.4. *Сутон запада* / Радисав Ђорђевић
- 25.4. *Правудија* / Желимир Ристић
- 8.6. *Рума у старој српској штампи* / Ђорђе Бошковић
- 16.10. *Тајне Сокиног огледала* / Косана Марков
- 19.10. *Од досељења до присаједињења* / Мирослав Јаћимовић
- 9.11. *Приче о љубави свакојакој* / Ђока Филиповић
- 30.11. *Оне су промениле Србију – изузетне Српкиње* / Татјана Лош, Милена Марковић

Књижевни програми

- 8.3. Поетско вече поводом Међународног дана жена
- 31.8. Књижевно-поетско вече „Милан и Милица Дудић са пријатељима“
- 14.9. Отварање друге румске књижевне колоније
- 18.9. Завршно вече друге књижевне колоније

Програми за децу

- 4.10. Пријем ђака првака у чланство библиотеке – представа „Бајка о рибару и златној рибици“
- 11.10. Радионица „Први дани у школи“
- 20.11. Дружење деце са књижевником Божидаром Пешевом
- 29.11. Радионица за децу

Предавања / трибине

- 31.3. „Вече хумора и сатире“ / чланови друштва „Фрушка гора“
- 4.5. „Словенофилство код Милоша Црњанског“ / проф. др Мило Ломпар
- 11.5. „Беседа о ћирилицы“ / Владимир Меденица
- 21.5. „Андреј и савремена књижевност“ / проф др Михајло Пантић
- 22.5. „Бели анђеоло сребрног века – Андреј Бели“ / Мирјана Грбић, Људмила Јоксимовић, Радослав Божић
- 23.5. „Чаробна музика Јозефа Шкворецког“ / проф. др Ивана Кочевски
- 24.5. „Свети отац Јустин Поповић“ / проф. др Богдан Лубардић
- 25.5. Предавање о роману *Зли дуси* / проф. др Драган Стојановић
- 2.11. „Оклеветана књижевност“ / Борис Булатовић

Остали програми

- 25.1. Обележавање Савиндана - изложба
- 21.3. Обележен Светски дан поезије – сусрет са завичајним песницима
- 18.5. Отварање 7. манифестације „Дани словенске писмености“

- 19.5. Концерт АНИП „Коло“
 20.5. Пројекција филма „Ђирилов код“
 26.5. Свечано затварање манифестације „Дани словенске писмености“
 9.6. Ноћ књиге
 29.6. Концерт Шандора Жадањија и Иренке Бураи
 6.7. Монодрама „Прекобројна“ / Тања Кеџман
 12.7. Концерт музике са сва времена / Александар Дујин,
 Милица Дудић Поњевић
 14.8. Вече једног глумца / Јовица Јашин
 22.8. Концерт музичког ансамбла АНИП „Бранко Радичевић“
 23.8. Концерт Гудачки трио „Поситано“
 14.12. Ноћ књиге / ИК „Лагуна“
 24.12. Презентација мастер рада „Ревитализација зграде Магистрата у Руми“

Библиотека „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица

Промоције

- 11.1 *Бирам љубав* / Драгана Маџура
 15.1. *Бисерне речи* / Мирјана Шуљманац Шећеров
 6.2. *Патријарх Павле –светац* / Ђорђе Рандељ
 8.2. *Историја идеја* / Милош Ковић
 22.2. *Рувимове васкрсне вериге* / Ратко Марковић
- Риђанин
- 27.2. *Четири лудила* / Милош Латиновић
 23.3. *Лузитанија* / Дејан Атанацковић
 3.5. *Плес страсти* / Цвијетин Баја Лобожински
 10.5. *Аутобиографске белешке* / Драгош Цветковић

- 15.6. *Једина моја* / Вера Сладић
 6.7. *Дебељачко брдо* / Драгутин Дебељак
 11.7. *Dreaming* / Данијела Милосављевић
 16.8. *Девет годишњих доба* / Александра Ђорђевић
 13.9. *Легет 1914* / Слободан Лазаревић
 15.9. *Чистилиште* / Младен Першић
 4.10. *Очево лице књиге* / Милош Јевтић
 8.10. *Године врана* / Синиша Ковачевић
 23.10. *Кућица од чоколаде* / Весна Чворић Кебедис
 14.11. *Битка за Паитрик* / Стојан Коњиковац
 19.11. *Бесмртни батаљон* / Ненад Милкић
 13.12. *Српска војска –оружје наших победа од 1914-1918“* / Бранислав Станковић
 17.12. *Пропаст чело главе* / Бранислав Веселиновић
 26.12. *Бандоглавић Страхиња* / Синиша Соћанин
 23.11. *Поетика ведре меланхолије* / Слађана Миленковић

Програми за децу

- 3.1 -11.1. Зимске креативне радионице
 17.1-10.5. Промоција књиге „Мој сан“/ Александра Лукић у основним школама митровачке општине
 20.1- 22.12. Радионице од „А“ до „Ш“ као и Школски дан у Библиотеци
 6.2. Литерарна радионица „Постаћу писац“
 7.2. Промоција романа *Весела вештица Ника* / Лела Стојановић
 21.3. Обележен Светски дан поезије
 28.3. Ускршњи атеље
 2.4. Обележен Светски дан дечје књиге
 29.5. Гостовање дечјег писца Љубивоја Ршумовића
 6.6. Квиз за ђаке прваке „Ау што је школа zgodна“
 16.7- 17.8. Летње креативне радионице

4.9. Изложба „120 година од рођења Десанке Максимовић“

20.9. Посета 30. Међународном фестивалу хумора за децу у Лазаревцу

27.9. Маскенбал „У бајци станујем“

4.10. Промоција часописа „Чувари равнице“ / Саша Јовановић

6.11. Јесења радионица „Волим јесен златну“

Књижевни програми

22.6. „Сањам обале среће“ / Мирослав Радојевић

25.10. Књижевно вече Виолете Алексић

Предавања

22.3. Трибина „Логори за Србе у Првом светском рату“ / Павле Станојевић

26.4. Трибина „70 година постојања СУБНОР-а“ / Предраг Марковић

7.5. Трибина „Срем 1914“ / Миљан Гарчевић

27.9. Трибина „Сремци солунски добровољци“ / Момчило Митровић

24.10. Трибина „Митровачке дисонанце у јесен 1918“ / Бора Чекеринац

1.11. Трибина „Српска обавештајна служба у Срему од 1907-1918“ / Момчило Митровић

Остали програми

9.2. Изложба „Минијатурне и ретке књиге“

15.2. Изложба Удружења жена „Сирмијум треће доба“

26.2. Изложба уникатног накита / Златенко Кузминац

17.3. „Српски DNK“ / промоција пројекта

- 21.3. „Недеља књиге“ / промоција акције ИК „Слио“
- 26-30.3. Васкршња изложба ручних радова
- 11.6. „Нека куца срце мога Срема“ – Кафане, крчме и клупе на шору / Моравка Тодић
- 24.9. Стручни скуп посвећен обуци за писање стручних и научних радова
- 10.10. Едукативна радионица „Мотивисани библиотекари покрећу свет“
- 15.10-1.12. Изложба „Отима се душа из оловних дана“ – 150 година од рођења Алексе Шантића
- 29.11. „Нека куца срце мога Срема“ – Вино, бећари и бећарци / Моравка Тодић
- 30.11. „Лето са књигом“ / проглашење победника наградног конкурса
- 4.12. „20 година Ликовне колоније“ / Геронтолошки центар Рума

Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ Стара Пазова

Промоције

- 30.1. *Духови дуж Дрине* / Ангелина Петровић
- 1.3. *Београдски споменарник* / Неда Ковачевић
- 29.3. *Зовем се мама* / Јелица Грегановић
- 24.9. *Анђели* / Љиљана Јаковљевић Ставри
- 14.11. *Пакрачки декрет* / Стојан Продановић
- 5.12. *Кућа несагоривих речи* / Дејан Ристић
- 12.12. *Љубав и снови* / Предраг Бањеглав

Програми за децу

- 13.2. „Карта за путовање“ / Душица Риђошић

- 17.4. Дечја представа ученика ОШ „Херој Јанко Чмелик“
- 31.5. Промоција дечијих књига / Марија Котваш Јонаш
- 16-27.7. Радионице на енглеском језику
- 3.10. Дечја недеља
- 15.10. Традиционални пријем првака у Библиотеку

Књижевни програми

- 21.2. Књижевно вече Друштва словачких књижевника из Братиславе „5+3+2=1“
- 12.9. Друга књижевна колонија – Рума 2018
- 26.12. Вече шаљиве сремачке поезије и прозе

Предавања

- 24.5. Рад на биографијама чешких и словачких политичара Густава Хусака и Александра Дупчека / Томаш Чернак

Остали програми

- 13.2. Представљена интернет страница пројекта „Виртуелни музеј заједнице општине Стара Пазова
- 18.10. Свечана академија поводом обележавања 140 година од оснивања прве читаонице у Старој Пазови
- 26.10. Изложба „Место неугасле наде“ / Наташа Филип
- 7.11. Едукативна радионица „Мотивисани библиотекарски покрећу свет“
- 15.11. 200 година од рођења Карла Маркса - Огледни час ученика Техничке школе
- 7.12. „Забрањена историја Балкана“ / Горан Шарић

Огранак „Петар Прерадовић“ Нова Пазова

- 26.1. Светосавска радионица

- 27.2. Песничко вече / Живка Комленац
 23.3. Предавање: спорт и рекреација / Маџаревић
 Владимир
 20.4. Изложба / Симеон Јовић
 23.5. Промоција књиге *Марионета* / Биљана Алавања
 16 – 27.7. Дечје радионице на енглеском језику
 29.8. Књижевно вече / Радомир Мићуновић
 28.9. „Ко смо одакле смо“ – истраживање о пореклу
 новопазовачких породица
 1-6.10. Дечија недеља
 8.10. Ликовна радионица / Милодарка Бралетић
 22.10. Ликовна радионица / Милена Стефановић

Огранак Стари Бановци

- 5.4. Изложба поводом Васкрса
 24.9. Изложба / Мирјана Милетин Вученовић

Огранак Војка

- 15.3. Књижевно вече „Жене су украс Срема“
 25.5. Промоција *Распевана бајка* / Душица Риђошић

Народна библиотека „Симеон Пишчевић“ Шид

Промоције

- 8.6. *Моји пацијенти и ја* / Мика Нешковић
 3.12. *Шидско небо* / Недељко Терзић
 4.12. *Огледи из прошлости* / Борис Фајфарић
 5.12. *Фронт прекинуте младости* / Алекса Младеновић

Књижевни програми

22.9. Књижевни сусрет посвећен русинском језику, књижевности и култури

Програми за децу

2.4. Обележен међународни дан дечије књижевности
1-5.10. Дечија недеља

Предавања

6.3. Стручно предавање гинеколога Драгана Којића
„Премалигне лезије и карцином грлића материце“

28.8. Предавање о предузетништву „Обука за почетнике у бизнису“

12.10. „Са лакоћом до промене“ – предавање суграђанке Ксеније Мијатовић

18.12. Предавање „Можемо и ми“ Фондације Ане и Владе Дивца

Остали програми

23.1. Самостална изложба слика Зоре Владић

5.2. Русински бал

9.3. Концерт ученика музичких школа из Сремске Митровице и Шида

23.3. Обележен Светски дан поезије

23.4. Обележен Међународни дан књиге

19.6. „Преглед Годишњака библиотекара Срема 1-18“
изложба часописа Годишњака библиотекара Срема

2.7. „Остављена сећања“ – изложба фотографија /
Милица Анђелковић Јовановић

- 12.9. Фестивал „Еуфонија“ у организацији Музичке школе „Филип Вишњић“ Шид
- 26.9. Обележен Европски дан језика
- 1 8-22.10. Вишњићеви дани
- 27.11. Изложба награђених ликовних радова младих из Младеновца
- 30.11. Концерт флауте музичких школа из Сремске Митровице и Шида
- 6.12. Изложба „Срем у Првом светском рату“
- 17.12. Обележен Дан библиотеке

Запослени

У библиотекама Срема током 2018. године радило је 75 стручних радника, 3 дипломирана библиотекара саветника, 8 виших дипломираних библиотекара, 31 дипломирани библиотекар, 5 виших књижничара, 1 самостални књижничар и 27 књижничара.

За ефикасно обављање разноврсних библиотечких услуга и развој и модернизацију библиотечко-информационе делатности, неопходно је професионално и континуирано стручно усавршавање библиотекара. Библиотекари јавних библиотека су прошле године присуствовали акредитованим програмима у организацији Библиотеке „Глигорије Возаровић“, Народне библиотеке Србије, Библиотеке Матице српске, Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ и Градске библиотеке у Новом Саду. У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржан је стручни скуп који је посвећен обуци за писање стручних и научних радова и два акредитована семинара за библиотекарe јавних библиотека Срема.

Запослени у библиотекама Срема су учествовали и на стручним семинарима, скуповима и предавањима које су организовале

друге библиотеке и библиотекарске асоцијације у земљи и иностранству.

На XII стручно-научном скупу *Библионет* у организацији Заједнице матичних библиотека Србије одржаном у Библиотеци Матице српске, презентован је рад библиотекарки митровачке библиотеке Борке Беуковић Ћосић и Душанке Милорадић. Борка Беуковић Ћосић је као представник Библиотеке „Глигорије Возаровић“, чланице мреже „Еутека“, учествовала у студијској посети институцијама Европске уније у Бриселу коју је организовала делегација Европске уније у Републици Србији. У Требињу на међународном стручном скупу Друштва библиотекара Републике српске свој рад саопшtile су Милијана Дмитривић Торма, библиотекарка Библиотеке „Глигорије Возаровић“ из Сремске Митровице и Наташе Филип, библиотекарка НБ „Доситеј Обрадовић“ из Старе Пазове. Милијана Дмитривић Торма је излагала рад и на XV Конференцији Библиотекарског друштва Србије одржаној у Чачку, док је Наташа Филип учествовала и на Међународном округлом столу завичајних одељења у Пријепољу, Међународном округлом столу завичајних одељења у Пљевљима и Првој међународној конференцији библиотекара, музеолога и архивиста одржаној на Цетињу у НБ „Ђурђе Црнојевић“.

Библиотекари су учествовали у раду Скупштине, секција и комисија Библиотекарског друштва Србије, а стручне радове су објављивали у домаћим и страним часописима.

Библиотека „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица

1. Рајко Секулић, в. д. директора
2. Ружица Станковић, дипломирани библиотекар саветник
3. Милијана Барјактаревић, виши дипломирани библиотекар

4. Душанка Милорадић, виши дипломирани библиотекар
5. Борка Беуковић Ћосић, виши дипломирани библиотекар
6. Моравка Тодић, виши дипломирани библиотекар
7. Драгана Нешковић, дипломирани библиотекар
8. Кристина Зукић, дипломирани библиотекар
9. Мирјана Делић, дипломирани библиотекар
10. Милијана Дмитровић Торма, дипломирани библиотекар
11. Јелена Васиљевић, дипломирани библиотекар
12. Дуња Вулетић, дипломирани библиотекар
13. Дарија Рокић, дипломирани библиотекар
14. Марија Дражић, књижничар
15. Милица Милошевић, књижничар
16. Светлана Коплић, књижничар
17. Драгана Пејаковић, књижничар
18. Драгана Макивић, књижничар
19. Јелена Шуљманац Милошевић, књижничар
20. Љиљана Ожеговић, књижничар
21. Јасмина Миловановић, финансијски референт
22. Гордана Васелек, административни референт
23. Милица Топић, спремачица- курир
24. Бранка Милошевић, спремачица

Народна библиотека „Др Ђорђе Натшевић“ Инђија

1. Бранислава Танасић, директор
2. Весна Степановић, виши дипломирани библиотекар
3. Андреа Живковић Мушкиња, дипломирани библиотекар
4. Лепосава Радојевић, дипломирани библиотекар
5. Радмила Марковић, дипломирани библиотекар
6. Милица Котур, дипломирани библиотекар
7. Јелена Ђорђевић, дипломирани библиотекар
8. Милена Тешић, виши књижничар

9. Предраг Божић, виши књижничар
10. Јасмина Живковић, књижничар
11. Надежда Девић, књижничар
12. Смиљана Гагић, књижничар
13. Весна Будисављевић, књижничар
14. Зорица Кнежевић, финансијски референт
15. Јадранка Миленковић, курир-спремачица

Српска читаоница Ириг

1. Вера Новковић, директор
2. Драгослав Илкић, дипломирани библиотекар
3. Бранислав Јовичић, самостални књижничар
4. Наталија Влаховић, књижничар

Народна библиотека Пећинци

1. Невена Наић, директор
2. Миланка Андрејић, књижничар
3. Јована Степановић, књижничар
4. Зорица Зечевић, финансијски референт

Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ Рума

1. Жељко Стојановић, директор
2. Стеван Ковачевић, виши дипломирани библиотекар
3. Љиљана Савић, виши дипломирани библиотекар
4. Драгана Ђорђевић, дипломирани библиотекар
5. Милан Зељак, дипломирани библиотекар
6. Марина Крањчевић, дипломирани библиотекар
7. Мирјана Белошевић, дипломирани библиотекар

8. Ивана Костадиновић, дипломирани библиотекар
9. Маја Зорић, дипломирани библиотекар
10. Маја Зец, дипломирани библиотекар
11. Софија Лакетић, дипломирани библиотекар
12. Драган Јанковић, књижничар
13. Милка Јовановић, административно-финансијски референт
14. Бранкица Ушљебрка, финансијско-рачуноводствени сарадник
15. Мирјана Крسمановић, спремачица (на одређено време)

Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ Стара Пазова

1. Драгана Милаш, директор
2. Наташа Филип, дипломирани библиотекар саветник
3. Златко Пашко, дипломирани библиотекар саветник
4. Снежана Цветићанин, дипломирани библиотекар
5. Денис Шанта, дипломирани библиотекар
6. Драгана Тојага, дипломирани библиотекар
7. Мирјана Жакула, дипломирани библиотекар
8. Бранислава Скоко, дипломирани библиотекар
9. Љиљана Секимић, дипломирани библиотекар
10. Марија Вучковић, дипломирани библиотекар
11. Јелена Младеновић, виши књижничар
12. Драгана Живковић, књижничар
13. Олгица Суботић, књижничар
14. Јелена Четник, књижничар
15. Наташа Поткоњак, књижничар
16. Ана Николин, књижничар
17. Александар Градић, књижничар
18. Татјана Павићевић, књижничар
19. Данијела Дамјановић, књижничар
20. Јелена Ковачевић, књижничар

21. Бранимир Милинковић, књижничар
22. Јелена Козарски, књижничар
23. Мара Илић, секретар - благајник
24. Биљана Црвењачки, финансијски референт
25. Светлана Мијић, спремачица

Народна библиотека „Симеон Пишчевић“ Шид

1. Славица Варничкић, директор
2. Велинка Масал Античевић, виши дипломирани библиотекар
3. Надежда Цветковић, дипломирани библиотекар
4. Јадранка Бајуновић, виши књижничар
5. Гоца Арсеновић, књижничар
6. Наташа Станковић, књижничар
7. Невенка Пејчић, спремачица
8. Бранислав Добројевић, технички помоћни радник

Борка Беуковић Ћосић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
borka.beukovic@cosic.in.rs

ЧАСОПИС *БОСАНСКА ВИЛА* У БИБЛИОТЕЦИ
„ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРОВИЋ“ У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ

Часопис *Босанска вила*, значајан за промоцију народног стваралаштва, и слободоумних идеја, оставио је снажан печат на културној сцени Балкана. *Босанска вила*, лист за забаву, поуку и књижевност, основан је 1885. године као орган српског учитељског збора у Сарајеву. Часопис је био хроника свога времена на јужнословенском простору. Кроз развој *Босанске виле*, од самог почетка излагања, нарочита пажња била је посвећена народним умотворинама, усменом предању и сакупљању разне фолклорне грађе. *Босанска вила* била је први књижевни часопис у Босни и Херцеговини, који је окупљао младе. Међу најзначајнијим сарадницима био је Алекса Шантић, Јован Дучић, Светозар Ћоровић, Петар Кочић, Симо Матавуљ, Бранислав Ђ. Нушић и низ других.

Никола Т. Кашиковић је улогу уредника у часопису започео 1887¹. године, а највећи допринос је дао у прикупљању фолклорног блага, свега оног што је носило у себи печат народног духа и стваралаштва. Залагао се за очување изворног језика, ћириличног писма и културне аутономије часописа. Сараднике из тог времена често су сматрали за бунтовнике, а то је непосредно угрожавало саму егзистенцију листа. *Босанска вила* је увек била босанска и српска. Са жељом да се приближе

¹ Милојковић-Ђурић, Јелена. Успони српске културе: књижевни, музички и ликовни живот 1900-1918. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића Сремски Карловци, 2008, 74

што пре просвећеној Европи, уредништво и сарадници листа имали су велике потешкоће у превазилажењу великих дистанци прогреса, због заостале средине, необразованог народа и недостатка књижевне традиције.

Босанска вила је лист који је деловао у Аустро-угарској монархији, и самим тим њени сарадници су имали већу потребу да искажу свој бунт и неслагање са друштвено-политичким приликама оног времена. Тежило се слободнијем и креативнијем стваралаштву. Њихово стварање се није уклапало у београдски књижевни круг и Скерлићева књижевна критика им није била наклоњена. Заправо, они нису много марили за правила која су диктирана из Београда, јер се радило о уметницима боемима који су без задршке исказивали своје ставове и политичка опредељења. Уредништво часописа даје подршку оспораваним песницима, као што је Дис и Пандуровић, идеализује их, прихвата и цени њихову слободу изражавања.

У Фонду старе и ретке периодике налазе се сачувани примери часописа *Босанска вила*. То су бројеви настали у периоду од 1892. до 1906. године. Листови су сакупљени у једну целину за сваку годину и тако повезани у картон пресвучен платном, са заједничком насловном страном за свако годиште. На заглављу сваког броја се налази цртеж, рад даровитих уметника. Објављиване су песме, приповетке, народне умотворине, разни чланци, оцене и прикази. Додатак, *Листак*, садржао је разне књижевне и културне белешке, читуље значајних и познатих сарадника, имена српских добротвора, најаве нових листова или књига. Часописи су штампани у Првој српској штампарији Ристе Ј. Савића (и друга) и у штампарији Шпиндлера и Лешнера у Сарајеву. *Босанска вила* излазила је три пута месечно (10, 20. и 30. у месецу).

На страницама сачуваних бројева траг су оставили различити печати, што је потврда припадности различитим власницима. Међу њима се налазе: округли печат у индиго

плавом мастилу са речима по ободу Градска библиотека и читаоница «Просвета» из Сремске Митровице, округли печат у плавом мастилу *Državna realna gimnazija Sremska Mitrovica*, четвртасти печат са рубрикама попуњеним плавим мастилом Народна књижница и читаоница «Просвета» у Сремској Митровици. Постојање екслибриса, као што је Ђорђе Костић², упућује читаоце на приватно власништво или на претплатника часописа из тог времена.

Међу сакупљачима народних умотворина из Митровице и Срема био је Јован Вучанов³, Васа Крстић-Љубисав⁴, Милан В. Марин⁵ и други.

Објављивањем у часопису, сачувана је народна умотворина из Чалме:

Три жалости⁶ (Из Сријема)

*Кукала је за градом јабука,
Питала је из града девојка:
„Што ми кукаш за градом јабуко?“*

*„Како не бих ја кукала јадна,
Синоћ су ми троји просци дошли,
Једни просци од Бечеја града,
Други просци из Цараја града,
Трећи просци из села Комишија.
Ој Комишије, три жалости моје,*

² Часопис *Босанска вила*, бр. 24 (1892):369; Часопис *Босанска вила*, бр. 26(1892):400

³ Часопис *Босанска вила*, бр. 1 (1898)

⁴ Скерлић, Јован. Писци и књиге IV. Београд: Просвета, 1964:118, 134; *Босанска вила*, бр. 10(1895):145-146;

⁵ Часопис *Босанска вила*, бр. 3-13(1892)

⁶ Часопис *Босанска вила*, бр. 8(1892):125

*Прва жалост да смо говорили
Друга жалост да смо се љубили
Трећа жалост да не пођох за те
Већ за другог све мислећи на те!“
У Чалми*

М. М-ћ.

Објављене српске народне приповетке из Срема, *Три жене*⁷ и *Најбоља снаха*⁸, коју је забележио Ј. А. П. Посавац, занимљиве су сремачке приче, које указују на проблеме унутар патријархалне породице. Оне говоре о традицији и обичајима, као и тежњи младих да се ослободе стега и наметнутих моралних правила. Ове приче потврђују постојање интензивне сарадње између овдашњих сакупљача са уредништвом *Босанске виле*.

На деловање сремачких сарадника упућује и текст објављен као вест: *Српска књижарница у Митровици. Из Митровице добисмо оглас, у коме јавља г. Сава Видаковић, да је из љубави према српској књизи, како би се што више раширила у српском народу – предузео судбено протоколисану комисиону књижарницу. Отвориће је почетком августа. Право је да и њега српски свијет потпомогне лијепим одзивом.*

О томе да је било учених и напредних међу Сремцима, потврђује вест: *Србин на немачком универзитету. За асистента на гетингенском универзитету изабран је др. Јован П. Панаотовић⁹, Србин, родом из Митровице. Срећно му било. Писало се и о митровачким добротворима: Дар митровачкој српској цркви. Чујемо с пријатељске стране, да је у недјељу, 13. марта била црквена свечаност у Сремској Митровици. Тамошњи храм господњи обновљен је, и скупоцјеним прилозима честитих грађана Митровачких велељепно украшен... Између*

⁷ Часопис *Босанска вила*, бр. 23-24(1894):369

⁸ Часопис *Босанска вила*, бр. 2(1895):29

⁹ Часопис *Босанска вила* бр. 23-24 (1898):361

осталих добротвора највише се истакао Која Крстић, отац нашег познатог књижевника Васа Крстића–Љубисави¹⁰, сарадника *Босанске виле*.

Занимљива вест, објављена о Српском општинском дому у Митровици¹¹: *У недјељу 22. октобра освећен је нови српски општински дом у Митровици. То је једна од најљепших зграда гдје ће се смјестити и Српска читаоница.*

Из ових примера видимо да је *Босанска вила* нашла свој пут од Сарајева до Митровице, захваљујући вредним сарадницима и сакупљачима народних умотворина. Трусна времена, на прелазу из 19. у 20. век нису ишла на руку уредништву *Босанске виле* и њеним сарадницима. Економске и социјалне неприлике у друштву тога времена, велики број неписмених људи, нередовно плаћање претплате, велика географска удаљеност од Сарајева до претплатника, недостатак хартије (често су се појављивали двоброји због уштеде папира за штампу), оставили су нежељене последице на опстанак листа. Као часопис који је оставио неизбрисив траг на просторима Балкана, није имао срећу да дуго траје. Аустроугарске власти га забрањују 1914. године. Ослањајући се на сопствене фондове, наша опредељеност је да то богатство писане речи прошлих времена, приближимо новим генерацијама читаоца.

¹⁰ Васа Крстић-Љубисав, митровачки књижевник, писац службене поезије, редовни сарадник *Босанске виле*

¹¹Часопис *Босанска вила* бр. 22 (1895):352

ЛИТЕРАТУРА:

Милојковић-Ђурић, Јелена. *Успони српске културе: књижевни, музички и ликовни живот 1900-1918*. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића Сремски Карловци, 2008

Скерлић, Јован. *Писци и књиге 4*. Београд: Просвета, 1964

Трајковић, Борјанка. *Библиотека и културно наслеђе*. Сомбор, 2016

Часопис *Босанска вила*, за године: 1892, 1894, 1895, 1897, 1898, 1900, 1903, 1904, 1906.

Јелена Васиљевић
 Библиотека „Глигорије Возаровић“
 Сремска Митровица
jcuki85@gmail.com

ЕКСЛИБРИС

Екслибрис или књижни листић је штампано уметничко дело малог формата, које се обично лепи на унутрашњу страну корица књига, да би индетификовало власника. Садржи име и презиме, или само иницијале власника књиге, неки симболични цртеж, грб или мотив, те натпис „exlibris“. То је латинска фраза која буквално значи „из књиге“, а означава „

из књиге тог и тог“. Његову израду власници књига обично наручују од уметника да би у библиотекама обележили своје власништво на посебан, декоративан начин. Најранији екслибриси су били најчешће величине 20x20 сантиметара и морали су бити прилагођени величини књиге. У почетку се израђују дрворезом, затим бакрорезом и осталим графичким техникама, а у новије време и компјутерском технологијом (данас формат не сме бити

већи од 13 сантиметара).

Први примерак екслибриса датира из периода између 3300. и 1400. године пре нове ере, у старом Египту, и њега зовемо праекслибрис. У питању је светло-модра фајанска плочица са тамно-модрим натписом којим су били означени папируси који су се чували у посебним касетама. Налазили су

се у библиотеци египатског фараона Аменофиса III, а данас се чувају у Британском музеју у Лондону.¹

Највећи развој екслибрис доживљава тек после Гутенберговог открића покретних слова и масовним штампањем књига у Баварској током друге половине XV века, под утицајем штампара и књижара, најпре у сликаном, а потом у штампаном облику. Хилдебранд Бранденбург, калуђер у Немачкој, дао је да се његов грб изреже на дрвету и одштапа на листове, како би означио књиге у манастиру Буксхајм. Тематске целине ових минијатурних дела углавном су инспирисане личношћу власника. Доста познатих уметника је радило ову уметничку графику, међу којима су Франсоа Бучар, Данијел Мејер, Медулић Шиавоне, Божидар Јакац, итд.

Међу најдрагоценијим екслибрис израдама сматрају се бакрописи, а најјефтинији су они начињени од клишираног цинка. Од посебне важности су и знакови који су израђивани у манастирима и носе специјална обележја вере (бенедиктинци, фрањевци, доминиканци...). Такође, саставни делови екслибрис знакова могу бити и хералдички амблеми (грбови), алегорисјки прикази исписани изнад њих, године, иницијали или пуно име и презиме власника библиотеке, као и иницијали онога ко је израдио екслибрис знак. Крајем XX века јављају се и колекционари ове примењене графичке технике.

Екслибрис код Срба

Ознака власника књиге код Срба је настала још у XII веку, у Мирослављевом јеванђељу (око 1180. године), као праекслибрис бележен руком писара. Познати српски

¹ Фуруновић, Драгутин. „Енциклопедија српске књиге 2“, Београд, 2004. стр. 758.

историчар књиге Љубомир Дурковић Јакшић (1907-1997) бавио се истраживањем екслибриса код Срба и о томе је доста писао. У средњем веку, у библиотекама манастира и универзитета, књиге су ланцима везиване за полице да не би биле украдене, а често су на њих стављали и личне и породичне грбове, сликали амблеме или писали имена и записе, најчешће на доњој маргини првог листа рукописа. Дурковић Јакшић их назива протоекслибриси. Међу њих је сврстао и онај из Карејског типика.

Словени су имали обичај да у разним рукописима (на крају истог) изрекну казну проклетства за оног ко би књигу узео. Касније се јавио суперекслибрис, велики екслибрис, препознатљив по амблемима и монограмима који су утискивани споља на корицама књига, било на предњој, или задњој страни. Познат је суперекслибрис Захарија Орфелина, чувеног српског калиграфа и графичара из XVIII века.

Код нас су прве екслибрисе радили Мартин Колунић – Рота и Медулић Шиавоне (у XVI веку), за потребе богатих племића. Израђивао их је и Павле Ритер Витезовић (1652-1708), а познати су и амблеми са грбословљем Христифора Жефаровића, монаха-графичара који је живео и радио у XVIII веку.

Прва изложба екслибриса у Београду организована је 1987. године у Галерији графичког колектива. „Екслибрис друштво Београд“ основано је 1994. године и од тада је члан Међународне федерације љубитеља екслибриса. У Новом Саду је 1997. године основано Екслибрис друштво Војводине.

Професионално изведен, одштампан и постављен на одговарајуће место у књизи-екслибрис постаје огледало маште аутора и власника књиге.²

² Грозданић, Миле. „Пут до књиге“, Београд, 2007. стр. 299.

Иако је првобитно ликовна форма која се везује (историјски) за примењене уметности, данас постоји као посебна грана уметничке графике. Битно је истаћи да се већи уметнички значај придаје оним екслибрисима који су начињени ручним, класичним графичким техникама, где уметник задржава контролу над завршним производом свога рада, него савременим индустријским техникама. Проучавајући историју екслибриса можемо рећи да то мало уметничко дело представља израз љубави и искрене наклоности према књизи, као и жељу да она остане у поседу власника. То је љубав између човека и књиге.

У фонду Библиотеке „Глигорије Возаровић“, налази се око 2000 наслова старе и ретке књиге. Најстарија књига, коју Библиотеке поседује штампана је у Будиму 1816. године, у питању је „Совршен виноделац“ аутора Прокопија Болића. У каталогу „Српске књиге библиотеке „Глигорије Возаровић“, Ср. Митровица 1816-1867“, обрађено је 78 каталошких јединица. У оквиру ове збирке

заступљени су и многобројни екслибриси, од којих посебно треба издвојити онај у књизи Богобоја Атанацковића „Дарак српкињи“, (екслибрис Ђорђе Лукић). Својом посебношћу издваја се онај књизи Петра Заркића „Мара Србијанка или Стара верност женска“.

у

Вредни помена су и екслибриси у књизи Милана М. Стојадиновића „Српско законодавство о издржавању свештенства“, и књизи о Димитрију Стаменковићу.

Екслибрис у библиотеци „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица

Екслибрис је одувек био цењен а његова највећи значај је у томе што се из те налепнице могу сазнати многи важни подаци о власницима књига, библиотекама, приватним библиотекама. Осим што украшава књигу представља и трајну успомену на познате и непознате власнике књига.

ЛИТЕРАТУРА:

„О Екслибрису“. Преузето 11. октобра, 2018., са <http://bbns.rs/essays/o-ekslibrisu?locale=sr&page=2>

- Бараћ, Д. (2008), *Кратка историја књиге*, Београд, Нолит
- Грозданић, М. (2007), *Пут до књиге*, Београд, Публикум
- Милорадић, Д. Беуковић-Ћосић Б. (2015), *Српске књиге Библиотеке „Глигорије Возаровић“ Сремска Митровица (1816-1867)*, Нови Сад, Сајнос
- Фуруновић, Д. (2004), *Енциклопедија српске књиге. 1*, Београд, Драслар партнер : Компакт друк : Графоштампа
- Фуруновић, Д. (2004), *Енциклопедија српске књиге. 2*, Београд, Драслар партнер : Компакт друк : Графоштампа
- Фуруновић, Д. (1996), *Енциклопедија штампарства (Књига 1)*, Београд, Завод за израду новчаница : „Слободан Јовић“ : Нови дани
- Фуруновић, Д. (1999), *Историја и естетика књиге. 4*, Београд, Драслар партнер, „Слободан Јовић“

Милијана Дмитровић Торма
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
milijanadmitrovic@yahoo.com

ТРЕЋЕ ЖИВОТНО ДОБА У БИБЛИОТЕЦИ

Након детињства и зрелог доба, треће доба представља последњу животну фазу у развоју сваког појединца. Како човек биолошки стари долази не само до његових менталних промена, већ и социјалних. Одлази у пензију, што свакако не мора да значи да је његова радна и интелектуална способност ослабила, већ да мора да мења навике и начин живота, али тако да не губи на квалитету. Статистички гледано сваки пети становник у Србији старији је од 65 година, стога нужно је интегрисати овај део популације у своје активности. У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ другу по бројности корисничку групу чине управо пензионери. Да би им се приближила, приуштила што квалитетније садржаје, обогатила и испунила слободно време, Библиотека је припремила неколико погодности за њих.

Имајући у виду да се одласком у пензију углавном смањују материјалана примања, те да су понеки оптерећени размишљањем како да правилно распореде свој новац, а да ни у чему не оскудевају, Библиотека је увела бесплатне чланарине. Сви пензионери са малим примањима имају могућност да бесплатно користе библиотечке услуге у складу са својим потребама. На овај начин се број уписаних пензионера увећао за 15% у односу на претходну годину када опција бесплатног уписа није постојала. Овај податак нам говори да економски моменат код ове групе корисника ипак игра велику улогу и да је поклоњена чланска карта један од начина да се растерете од материјалних трзавица.

Након што су постали корисници осмишљено је неколико начина да се задрже у Библиотеци. Као у већини јавних и у Библиотеци „Глигорије Возаровић“ постоји могућност коришћења дневне штампе. Иако је штампа предвиђена за све кориснике чињеница је да су се ипак они старији определили за њу. Можда је и апсурдно у ери мобилних телефона, мноштва апликација и садржаја које Интернет нуди, очекивати да ће млађа популација користити дневну штампу па је онда ова подела из данашње перспективе природна. Читаоцима се нуди пет различитих дневних и три недељна листа. У прошлој години 4839 корисника прочитало је новине у просторијама Библиотеке. Оно што је занимљиво је да су пензионери користећи штампу заправо направили свој читалачки клуб. У Округлој сали одвојене су по четири фотеле са две стране просторије што им је дало могућност да се и физички одвоје од осталих корисника. Окупљају се увек у преподневним сатима и на овај начин не само да појединачно ишчитају дневна збивања већ имају могућност да продискутују о томе као и о књигама које су прочитали или да их препоруче једни другима. Оно што је занимљиво је да се ствара осећај присности и да је то заправо један вид дружења и размене мишљења у Библиотеци. Начин да угодно проведу вишак свог слободног времена. Често су библиотекари сведоци њиховог пријатељства које се роди, а некад присуствују шалама међу њима као што је сакривање наочара или новина. Колико се вежу за тај простор и људе говори и чињеница да за свој рођендан донесу и бомбоне да почасте пријатеље и библиотекаре. Постојањем оваквог читалачког клуба, Библиотека својим корисницима постаје уточиште здравог разума, не само чувар и промотер писане речи.

Велику улогу у раду са људима трећег животног доба имају свакако и библиотекари. Не само да су ту да им препоруче књиге, већ и да им помогну да ухвате корак са развојем технике и превазиђу отпор и страх према новим

технологијама. У Округлој сали постављен је рачунар за њих предвиђен. У сваком трену могу затражити помоћ библиотекара у обуци за рад на рачунару. Углавном желе да знају како прочитати мејл, употребити Скајп или Гугл претраживач. Занимљиво је да уколико имају неки хоби, као што је плетење, израда честитки или само желе нашарати васкршња јаја, траже идеје на Интернету и зато се понекад обрате библиотекарју. На овај начин корисници уче, сазнају и привикавају се на савремени начин живота. Већина старијих људи која користи библиотечки рачунар нема сопствени и ово им је једини начин да дођу до Интернета.

Једна од активности којој се старији корисници могу прикључити је певање у хору. Од априла 2017. године при Библиотеци је оформљен, заправо поново покренут хор „Sirmium cantorum“. Хор одржава три пробе недељно, радним данима сат времена пре затварања Библиотеке у Читаоници Одељења за одрасле. Пробе су отворене за све који воле да певају без обзира на претходно музичко образовање. На овај начин не само да могу да се друже, опусте и забаве, већ се и едукују, уче техникама дисања и певања. Уче речи, памте мелодије, што је један од начина којим се спречава деменција, тако да певањем утичу и на своје здравље. И сам диригент хора припада управо трећем животном добу. Хор учествује на многим промоцијама књига, организује сопствене концерте, што омогућава хористима да имају јавне наступе, у чему су се неки старији корисници први пут опробали.

Много је још начина на које би се могли заинтересовати читаоци трећег животног доба и потребно је много више укључити их у рад. Чињеница је да је животни век све дужи и да се интелектуално и ментално старење не поклапа са биолошким и да читаво друштво мора променити став према овој старосној групи. Иако више нису радно способни по друштвеним критеријумима, ови корисници су и даље отворени за учење, стварање, упознавање својих скривених талената и

љубави. Потребно ја зато пратити њихове потребе, интересовања, жеље и са тим ускладити активности у Библиотеци. Показати им да су добродошли, да могу нешто ново о себи открити, али и искористити стечено знање и искуство. Потребно је променити мишљење о старијим људима као онима који су се остварили, смирили, завршили и посматрати их као важан чинилац овог друштва који на себи својствен начин може још увек да допринесе.

ЛИТЕРАТУРА:

Смањење сиромаштва у старих ; Старење и старост у медијима / Београд: Геронтолошко друштво Србије, 2003.

Кристина Зукић
Библиотека “Глигорије Возаровић”
Сремска Митровица
kristinazukic.du@gmail.com

РЕФЕРЕНСНЕ ЗБИРКЕ У ЈАВНИМ БИБЛИОТЕКАМА

Свака библиотека, у зависности од типа и структуре корисника, селективно сакупља капитална дела која у себи садрже акумулирана светска сазнања, неопходне чињенице и податке, која чине референсну збирку. Ова дела представљају богат извор информација за кориснике, а посебно за библиотекаре, који на основу добро формиране референсне збирке могу да пруже брзу, тачну и релевантну информацију и задовоље потребе корисника. Збирка треба да буде сређена тако да корисници лако и самостално користе референсна дела.

Референсна збирка је систем узајамно повезаних монографских и серијских секундарних и терцијарних публикација намењених брзом добијању података научног, примењеног и инструкторског карактера. Оне пружају основне научне чињенице, али и актуелне информације садржане у примарним документима, неопходне читаоцима за проучавање, сигнализирање и ретроспективно претраживање достигнућа у појединим научним областима, како у националним тако и у интернационалним оквирима.

Референсна збирка у Одељењу за одрасле Библиотеке „Глигорије Возаровић“

Дела у референсној збирци Одељења за одрасле Библиотеке „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици сврстана је у две основне групе. Прву чине: библиографије,

реферални часописи и каталози односно оне публикације које које упућују на примарне документе, не дају дефинитиван одговор, него указују на изворе, где се одговор може наћи; а другу енциклопедије, лексикони, годишњаци, приручници, речници, атласи, историјски извори и адресари односно дела која дају тачан одговор на постављено питање.

Пошто је у референсној збирци садржина важнија од форме, она је сређена по УДК систему и налази се у слободном приступу, тако да је доступна корисницима. Доследност смештаја референсне збирке омогућује корисницима да самостално користе референсна дела и да упознају систем смештаја стручних група и публикација у њеном саставу. На самом почетку су српска библиографија монографских публикација, стручне и персоналне библиографије. Најбројнији део збирке су енциклопедије и лексикони која садрже информације из свих области науке, књижевности и уметности и представљају најважнији извор информација у библиотеци. Богата је збирка речника без којих је тешко замислити стручни и научни рад. Они су главни извори информација о речима, правопису, изговору, значењу, синонимима... Није занемарљива и група географских и историјских извора и атласа који дају информације о местима, регији, држави, континентима, планинама, рекама, становништву. У оквиру ових извора најбројнији су они који се односе на Срем. Службене публикације: документи државне администрације, истраживачки документи за специјалисте, статистике не чине састав референсне збирке у сремскомитровачкој Библиотеци.

Стручна поставка и зналачка допуна, основа су за успешан референсни рад који се дефинише као „директна персонална помоћ читаоцима у тражењу информација“.

Рад на референсној збирци разликује се од других библиотечких послова или служби, јер референсну службу карактерише „виши степен персоналне интеракције између библиотекара, корисника и њихових информационах потреба

које се кроз директан контакт упознају, дефинишу и решавају. Кроз информациони рад библиотекар даје потребну информацију, пружа помоћ, едукује кориснике како да пронађу потребну публикацију, упућује их у услове коришћења библиотеке и информативних средства.

Најбројнији корисници референсне збирке су студенти, ученици виших разреда основних школа и средњошколци. Они користе публикације референсне збирке да би дошли до чињеница које уобличавају тематски у заданим радовима, а налазе их у популарно приређеним монографијама, хрестоматијама или у опсежнијим прилозима у општим енциклопедијама. Ученици средњих школа упућени су на потпуније коришћење публикација референсне збирке. Теме њихових семинарских радова посвећене су актуелним појавама у друштву, развоју техничких дисциплина и појединих грана привреде, науке и културе, те они консултују егзактне текстове у специјалним енциклопедијама. Припремајући матурске радове читаоци средњошколци често долазе до литературе посредством скривених библиографија у приручницима референсне збирке.

У раду на богаћењу и коришћењу референсне збирке библиотекар је остварио добру сарадњу са професорима који имају напредније и отвореније виђење образовања и који су активни корисници библиотеке. Они често изводе наставу у библиотеци те ученицима омогућавају да стекну вештине самосталног учења. Ученицима се презентују публикације из референсне збирке и начини коришћења, вештине претраживања и правилна употреба података у будућим радовима. “Кроз савладавање наставних програма ученици уче од својих професора како да најефикасније усвајају градиво, те да на основу расположивих података преображених у знање, осим теоретског разумевања постигну и способност практичне примене. Библиотекари са своје стране показују најефикаснији и најкраћи пут до неопходних информација, подучавајући своје

кориснике како да их вреднују и селекутују у односу на контекст, квалитет и актуелност. Библиотекари проналазе, професори интерпретирају и оба посла су неизоставни сегменти наставног процеса”¹.

Развијање културе читања свих врста текстова један је од кључних задатака васпитно-образовне делатности библиотека. То је иманентно свим видовима делатности које развија библиотека посебно ако се има у виду да је она информациони, комуникациони центар који располаже различитим, вишеаспектно обрађеном грађом коју треба зналачки, инспиративно и занимљиво да презентује читалачкој публици кроз стимулативне програме за повећање читаности. Савремена библиотека подједнако подстиче читање као сазнајни процес делатности који омогућава младима да овладају вештинама за учење током читавог живота. У таквом њеном деловању незаобилазно место имају референсне збирке.

ЛИТЕРАТУРА

IFLA/UNESCO (2005) *Смернице за развој јавних библиотека*, НБС, Београд, 2005

IFLA/UNESKO Манифест за школске библиотеке, НБС, Београд, 2005

Декларација о библиотеци, информационим сервисима и интелектуалној слободи – IFLA

Јеремић, Вука. : “Ни средњошколци, ни студенти”. *Библиотекар*, 2011

Мићић, Радован. „Референсна збирка у јавној библиотеци“. *Јавне библиотеке* год 1, бр. 1 (2005), стр. 45-46

¹ Јеремић, Вука. “Ни средњошколци, ни студенти“. *Библиотекар*, 2011

Мићић, Радован. “Референсне збирке у школским библиотекама”. *Школске библиотеке у теорији и пракси*, 2009
Стојаковић, Слађана, „Референсна збирка Народне библиотеке Србије“. *Гласник Народне библиотеке Србије* год. 6, бр. 1 (2004), стр. 25-36

Ивана Костадиновић
Софија Лакетић
Градска библиотека „Атанасије Стојковић“
Рума
sofiya.laketic92@gmail.com

БИБЛИОТЕКЕ И МЛАДИ У ЕРИ ИНФОРМАЦИОНИХ МЕДИЈА

Библиотеке су као институције, али и као идеје и концепти, актуелне у свим својим облицима од како постоје. Оно што их у одређеном друштвено-историјском контексту актуелизује мање или више јесу спољашњи утицаји, а ту се најпре мисли на развој информационо-комуникационих технологија и феномен дигитализације. Овакве промене су шездесетих година двадесетог века у светској библиотекарској јавности изазвале стручне расправе на тему будућности књига и библиотека, а тако је и данас.

Од појаве првих библиотека протекле су деценије у којима су библиотечке услуге пратиле промене које се огледају у свим сегментима деловања - од приступа корисницима који имају право на информацију, писменост, културу, забаву и индивидуални развој, до промена у старосној структури корисника и с тим у вези, појаве посебних библиотечких услуга за децу најранијег узраста и њихове родитеље. Ту су затим промене у грађи, опреми, програмима и активностима, дизајну простора, деловању библиотеке у локалној средини, те менаџменту библиотека. У библиотеке се уводе нове форме и средства, аудиовизуелна грађа, компјутерски програми, интернет и умрежавање. Ипак, као институције културе, библиотеке су основно уточиште за све оне који имају потребу за сазнањем и читањем. За већину људи класични, папирни

облик књиге је до те мере уобичајен да они тешко могу да прихвате или замисле њен другачији изглед.

Промене које се дешавају у савременом библиотекарству увелико превазилазе проблематику просте замене традиционалног књижног фонда електронским публикацијама. Управо зато се у библиотекарској заједници воде живе дискусије о мисији и функцијама библиотека у информатичком окружењу. Сведоци смо тога да савремене библиотеке нису више само књижохранилишта, храмови читања, већ су постале важне и динамичне институције информатичке епохе. Већина водећих теоретичара савременог библиотекарства уверена је да ће информатичка технологија омогућити библиотекама да своју друштвену мисију испуне потпуније него икада у својој историји, тако што ће редефинисати своју улогу у електронској ери и пронаћи нову парадигму своје делатности. Заступници овакве визије у прилог томе тврде да савремене информатичке технологије нису никаква сврха сама по себи, већ само средство које ће омогућити библиотекама да свој посао обављају брже и ефикасније. Такође напомињу да фондови библиотека у електронском облику нису замена, већ допуна постојећих библиотечких збирки. Чак ни Интернет као најмоћнији извор информација неће смањити потребу за класичним библиотекама. Библиотеке су одувек биле и биће отворене за све видове публикација, без обзира на њихов материјални облик, јер било да се појављује у класичном или електронском лику, суштина једне књиге је у снази речи и поруке коју она носи.

У временима када савремене информационе технологије вртоглавом брзином пласирају нове и примамљиве производе посебно интересантне тинејџерима, заиста је право умеће приволети ову групу корисника да посећују библиотеку.

Основни задатак једног библиотекара је да упозна кориснике са којима сарађује, да прати њихове жеље и интересовања, да зна да их саслуша. Будући да савремене јавне

библиотеке највише посећују деца - предшколци, основношколци и адолесценти, од пресудне је важности да дечија одељења буду развијена, јер су тамо темељи писмености и подстицања односа према књигама и читању уопште, те знању за цео живот.

Веза између читања и библиотека с једне стране и деце и младих с друге стране, има своје природно утемељење, будући да библиотеке служе свима без разлика и да имају одређену одговорност у случајевима када читалачке навике код младих опадају управо у узрасту 13-18 година. Овај проблем, присутан у готово свим земљама света, скренуо је одавно пажњу најширој стручној јавности од локалног до међународног нивоа. Библиотечки стручњаци настоје да креирају документа са заједничким циљевима и задацима, како би свим библиотекарима била предочена њихова специфична улога када су у питању млади и њихов однос према библиотекама. Скретање пажње на важну спрегу библиотека и младих, на друштвено одговорну позицију пре свега, јавних библиотека, односно њихових одељења за младе, јесте логичан пут у библиотечкој професији како би своју улогу у друштву што правилније остварила и пронашла моделе којима би приволела младе да радо долазе у библиотеке.

Опште је познато да библиотеке представљају важну карику у ланцу институција које имају утицаја на изградњу личности. Нажалост, сведоци смо тога да је проценат младих који самоиницијативно одлазе у библиотеку све мањи. Објашњења за ту појаву је много - од занесености рачунаром и под утицајем све популарнијих друштвених мрежа које одређују нов вид понашања и комуникације до недовољне мотивисаности и жеље и потребе да прочитају књигу. Свесни те чињенице, али и своје одговорности, библиотекари се непрестано труде да млади што више времена проводе у библиотеци. Тинејџерима је потребно посветити посебно време и пажњу будући да многи управо у том животном раздобљу

престају са читањем необавезне литературе. Изузетно је важно да се библиотекарима што боље упознају са психичким и емоционалним развојем малдих људи да би их што лакше увели у свет разноврсних књига, у складу са њиховим променљивим интересима. Потребно је младих се изузетно разликују, стога књижни фонд мора задовољити њихова разнолика интересовања.

Чињеница је да су библиотеке целог света суочене са бројним изазовима. Интернет и нове комуникационе технологије представљају претњу овој установи културе, али истовремено и показују недостатке и властита ограничења. Гушимо се у преобиљу свакојаким информација и публикација, а недостаје нам истинско знање. Трагајући за правом и адекватном књигом, сви путеви нас воде у библиотеку, што ће увек дати нови замах и шансу библиотекарској професији.

ЛИТЕРАТУРА

1. Арсеновић, К. (2012). Библиотеке и тинејџери. У: Георгиев, Е. И Костић, Н. (2012). *Библиотеке и тинејџери : зборник радова са Међународног стручног скупа*. Пирот : Народна библиотека Пирот ; Народна библиотека “Детко Петров” Димитровград.
2. Вучковић, Ж. и Тодоров, Н. (2010). Култура читања у времену интернета. Инђија : Народна библиотека “Др Ђорђе Натопшевић”.

Милица Котур
Народна библиотека „Др Ђорђе Натошевић“
Инђија
koturmilica42@gmail.com

КРАТКА ИСТОРИЈА ОГРАНАКА НБ „ДР ЂОРЂЕ НАТОШЕВИЋ“ У ИНЂИЈИ

Народна библиотека „Др Ђорђе Натошевић“ у Инђији обавља своју делатност и кроз рад четири огранка: у Марадику, „Теодор Лукач“ у Новим Карловцима, „Бранко Радичевић“ у Бешки и „Десанка Максимовић“ у Крчедину.

Огранак Библиотеке у Марадику

Недуго после Другог светског рата, тачније 1952. године, у Марадику је основана Народна књижница и читаоница. Њени оснивачи били су Културно-просветно друштво „Бранко Радичевић“ и Културно-просветно друштво „Петефи Шандор“.

Књижни фонд износио је око 200 књига. Наредне две године књижница је постојала, међутим слабо је радила. Када је 1954. књижни фонд обновљен са 920 књига, од којих је 850 добијено путем поклона, њен рад је оживео. Адаптиране су и нове просторије у Земљорадничкој задрузи које су биле пространије, а имале су посебан кутак за смештај књига, што раније није био случај. Налазила се под управом Дома културе, а водио је млади учитељ Војислав Дивнић.

До краја шесте деценије 20. века књижни фонд књижнице и читаонице у Марадику се увећавао из године у годину, а скоро трећину свих књига чиниле су књиге на мађарском језику, сходно чињеници да је велики број становника у селу био мађарске националности. Поред издавања књига, читаоница је организовала и пригодне разговоре о издањима, као и изложбе

књига. Библиотека је имала 200 чланова, од чега 135 земљорадника, 10 радника, 20 службеника, 5 учитеља и 30 ђака.

Након одласка Војислава Дивнића из Марадика 1963. године, вођење библиотеке преузима Сава Меричар, земљорадник.

Писаних података о судбини библиотеке у Марадику 1963-1969. године нема. Оно што је познато јесте да је овај огранак званично постао део централне библиотеке у Инђији у октобру 1965. године. Такође је познато да се 1. јануара 1969. године уселио у нове просторије, саграђене у ову сврху од месних самодоприноса. Финансирање Библиотеке преузима Културно-просветна заједница СО Инђија. Од овог момента библиотека у Марадику има и једног стално запосленог радника и свакодневно устаљено радно време. Броји око 1.800 књига које су обрађене и поређане по УДК. Од тада се књижни фонд непрекидно увећева, па закључно са 1984. годином износи тачно 5615 књига.

Данас огранак Библиотеке у Марадику броји 8451 књигу, од тога 1096 књига на мађарском језику.

Сл. 1 Огранак Марадик

Развој огранка „Теодор Лукач“ у Новим Карловцима

У Новим Карловцима основана је 1936. године „Народна читаоница“. Иницијатори њеног оснивања били су Кордулуп Милан - студент права, Панковић Лазар – земљорадник, Ђурић Златоје – Рада - земљорадник, Опсеница Илија – шнајдер, Лукач Теодор – учитељ и Завишић Стеван – трговац. За рад Читаонице постојало је велико интересовање, тако да се за веома кратко време учланило преко стотину чланова. Књижни фонд Читаонице стваран је највише поклоном, а Читаоница је примала и листове „Политика“, „Јеж“ и „Пољопривредни гласник“ из Новог Сада. Од добровољних прилога, купљен је и радио за Читаоницу, а у њој су се одржавала и разна предавања. Била је отворена све до 1941. године, до почетка Другог светског рата. Након завршетка рата, када су сазрели услови за поновни рад Читаонице, 1949. године, Славко Ковачевић-Браца, мештанин Нових Карловаца, покренуо је идеју о стварању Културно-просветног друштва у чијем саставу је отворена и Читаоница. Управа КПД-а је читаоници дала име „Теодор Лукач“ по успомени на угледног сеоског учитеља Теодора Лукача.

У послератном периоду, Читаоница је радила стихијски и неорганизовано. Најчешће су у њој радили учитељи и други љубитељи књиге.

Читаоница је 1. маја 1970. године постала огранак НБ „Др Ђорђе Натошевић“ и почела са радом у складу са важећим законским прописима.

Данас, књижни фонд огранка „Теодор Лукач“ у Новим Карловцима броји 7572 књиге. Огранак има једног стално запосленог радника. Библиотека је смештена у реновираном Дому културе, свечано отвореном 28. априла 2012. године.

Огранак Библиотеке у Бешки „Бранко Радичевић“

Огранак Библиотеке у Бешки данас броји 11.865 публикација. Веома је важно поменути заоставштину браће Лежимирац, Владимира и Борислава, књижара из овог места. Наиме, она није део ове библиотеке, већ завичајног друштва „Стара Бешка“, али представља интегрални део културно-историјске традиције Бешке и једино обележје њиховог доприноса у области књижарства на овом простору. Ова заоставштина броји око 2.000 књига, рукописа и слика.

Захваљујући библиотекару, сарадницима из основне школе у Бешки, као и самих мештана, 1994. године, основана је ликовна колонија посвећена Даници Јовановић – првој академској сликарки Срема која је рођена у Бешки.

Огранак Библиотеке у Бешки успева да задовољи потребе, пре свега школске деце, када је у питању обавезна школска лектира, а такође и потребе и жеље осталих корисника за популарном литературом. У њему је запослен један радник која води рачуна о свим пословима у Библиотеци. Просторије Огранка налазе се у Дому културе у Бешки.

Овај огранак је 2001. године добио награду „Доситеј Обрадовић“ на нивоу Срема.

Огранак Библиотеке „Десанка Максимовић“ у Крчедину

Библиотека у Крчедину основана 1955. године била је једна од најактивнијих у Срему. Пре овог времена радила је само читаоница и то са прекидима, а у оквиру Културно-просветног друштва. У 1967. години имала је 240 уписаних корисника што значи да је свака кућа имала бар једног читаоца. Фонд од 2.400 књига био је довољан да задовољи читалачка интересовања мештана у зимском периоду. Библиотека је 1962. године добила Октобарску награду Општине Инђија.

После неколико пресељења, у лето, 1972. године, ова Библиотека је смештена у војнограничарску кућу, која је проглашена за културно добро од великог значаја и под заштитом је Завода за заштиту споменика културе у Сремској Митровици. У њој се данас налази и спомен соба Стевана Дороњског, рођеног у Крчедину, а познатог по томе што је био учесник НОБ-а, високи социјалистички функционер, председник Председништва Савеза комуниста Југославије.

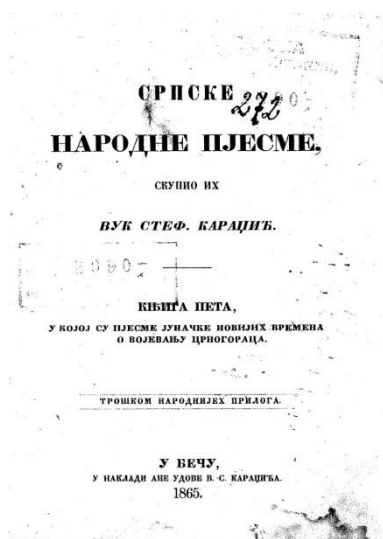
Данас овај огранак броји 8.025 публикација и у њему је запослен један књижничар.

За разлику од централне Библиотеке у Инђији, рад у огранцима није аутоматизован, али су све књиге смештене по УДК систему и рад се обавља према важећим законским прописима из библиотечко-информационе делатности.

Јелена Младеновић
НБ „Доситеј Обрадовић
Стара Пазова

СРПСКА ПОЕЗИЈА КАО БОГАТСТВО ЈЕЗИКА У ФОНДУ БИБЛИОТЕКЕ „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ“ СТАРА ПАЗОВА

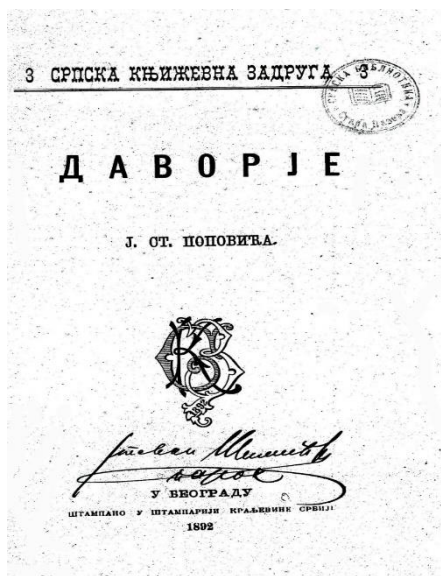
Историјски гледано, српска поезија има своје почетке у средњовековним делима преднемањићког доба и повезана је са црквеним песништвом, писаним искључиво за потребе црквених обреда. Прве песме сакупљене су у обредним књигама (стихири, тропари, канони, акатисти итд.). Песништво је од тада прешло трновит пут од старе ка новој књижевности, преко дела која књижевни историчари и критичари сврставају у различите епохе и правце, искључиво ради лакшег проучавања.

Класицизам, романтизам, реализам, модерна, експресионизам, надреализам и још много других „изама“, то су термини који описују посебне правце са свим њиховим карактеристикама стилова. На тај начин класификујемо и поједине ауторе и њихов стваралачки опус.

Али, што се тиче библиотекарства, сва песничка дела имају једну једину ознаку по децималној класификацији за српску поезију, и сва се налазе на једном месту у библиотеци. Могло би се слободно рећи – тај део чини храм поетске речи!

Библиотека у Старој Пазови може се похвалити читавом једном малом библиотеком поезије од преко 4.200 књига на одељењу за одрасле читаоце. Од тог броја ту је преко 200 антологија поезије на српском језику и исто толико књига српских народних песама. Због тога су нам посебно захвални студенти књижевности, који заиста могу пронаћи сву потребну литературу за испите или своје семинарске и дипломске радове. Друга група корисника су они који се баве рецитовањем и лепим говором, а то су наставници и професори у старопазовачким основним и средњим школама који воде рецитаторске секције. На Дечјем одељењу постоји још око 1.700 књига српске поезије за децу, за све узрасте. За овако богат фонд, заслуге припадају дугогодишњем директору наше Библиотеке Ратку Чолаковићу, врсном познаваоцу токова савремене српске поезије, који је и сам састављач антологије „Преноћен живот” и “Антологије боемске поезије”, која је доживела два издања.

Готово да нема аутора који нешто значи у српском песништву, а да немамо бар неку његову збирку поезије. Иако књижевне награде за песништво нису тако познате попут НИН-ове награде за роман године, оне су бројније, а списак добитника неке од њих је много дужи. Поменимо најпознатије награде: „Бранко Миљковић“ (Ниш), „Васко Попа“ (Вршац), „Десанка Максимовић“, Дисова награда (Чачак), „Драинац“

(Прокупље), Жичка хрисовуља (Краљево), Златна струна (Смедерево), Змајева награда (Нови Сад), “ Јован Дучић“ (Требиње), Матићев шал (Ћуприја) и многе друге. Можемо се похвалити да су и наши завичајни писци добитници ових признања: Слађана Шимрак (Награда „Новица Тадић“ за 2018. годину), Мирко Јовановић („Млади Дис“ за 2012), Гордана Смуђа („Млади Дис“ за 2011), Милена Северовић („Растко Петровић“ за 1997) итд.

У фонду старопазовачке библиотеке налази се и једна књига која је званично унета у регистар старих и ретких књига, то је пета књига српских народних песама које је сакупио Вук Стефановић Караџић, а штампана је у Бечу 1865. године. Поменимо и књиге поезије објављене у првим колима едиције Српске књижевне задруге: Јован Стерија Поповић: „Даворје“, 1892. год. са потписом Стевана Шимића, свештеника у Старој

Пазови с краја 19. века ; Јован Илић: „Песме“, из 1894. г. ; Јован Јовановић Змај: „Певанија“ из 1896. године и многе друге. Издвајамо на крају књигу „Антологија дубровачке лирике“, коју је приредио Милан Решетар из 1894. године, са екслибрисом (оригиналном минијатуром) као ознаком власништва познатог Пазовчанина и велепоседника Саве Петровића (1902-1944) и са

још неколико печата који сведоче о промени власника...

15 СРПСКА КЊИЖЕВНА ЗАДРУГА 15

АНТОЛОГИЈА
ДУБРОВАЧКЕ ЛИРИКЕ

ПРИРЕДИО
МИЛАН РЕШЕТАР

У БЕОГРАДУ

ШТАМПАНО У ДРЖ. ШТАМПАРИНИ КРАЛЕВИНЕ СРБИЈЕ
1894

Колекција
књига поезије коју
имамо обавезује
нас да поклањамо
и у будућности
пажњу овом
жанру, када је у
питању набавка
књига. Јер, као
што је написала
Исидора Секулић:

*“Попут перја
рајске птице, песма је оно што нас штити од мраза и
обичности.”*

Невена Наић
Народна библиотека у Пећинцима
narodnabiblioteka5@gmail.com

ДЕЦА ОКРУЖЕНА КЊИГАМА ИЗРАСТАЈУ У ПАМЕТНИЈЕ ОСОБЕ

Међународни дан дечије књижевности, 2. април, обележава се већ пола века на дан рођења Ханса Кристијана Андерсена, у циљу скретања пажње на потребе најмлађих читалаца. Празник књиге за децу обележен је и у пећиначкој библиотеци, у сарадњи са основном школом. Том приликом библиотеку су посетили ученици првог и другог разреда основне школе у пратњи својих учитељица, а запослени у библиотеци су подсетили децу на правила коришћења библиотечног фонда, упознали их са књигама намењеним њиховом узрасту, разговарали о важности читања и стицању навике долажења у библиотеку.

У трци са експанзијом модерних технологија, библиотека се прилагођава савременом свету, не одустајући од промоције књиге и читања. Како не би били заборављени као старе књиге на полици, запослени у библиотеци организују различите програме намењене не само деци већ и њиховим учитељима и васпитачима. У плану је покретање радионице гласног читања бајки за најмлађе, као увода за стални програм читања. На тај начин, створио би се континуитет у раду са децом и доследност у развоју љубави према књизи и читању. Овакве радионице су корисне јер подстичу развој говора и језика, развој осећаја за стваралаштво, логичко и критичко мишљење, вештине комуникације, боља школска постигнућа и неговање осећања.

Успешност радионица за децу зависи од бројних фактора: одабира књиге, места на ком се чита, прилагођености

садржаја дечијем оку и уху, сарадње са школским и предшколским установама и родитељима. Воље, искрености и ентузијазма са наше стране не недостаје. У циљу што бољег одазива деце, трудимо се да финансијски моменат не утиче на чланство у библиотеци, тако да сва деца узраста до четвртог разреда имају бесплатне чланарине. У сарадњи са Културним центром основана је и литерарна секција која наше најмлађе кориснике подстиче на креативан и стваралачки рад, као и развијање интересовања за интелектуално размишљање, креативно писање и читање.

Да би се створила атмосфера блискости са књигом и библиотеком уопште, наши најмлађи корисници активно учествују у обележавању свих важних датума из света библиотекарства. Кроз креативне радионице обележен је празник Светог Саве, а предстојећи Дан словенске писмености и културе деца ће провести осликавајући слова ћирице и глагољице у нашој читаоници. Циљ оваквих окупљања је деца створе доживљјай библиотеке као простора који им је близак и у који су увек добродошли.

Беневити одрастања уз књигу су научно доказани: „изложеност“ књигама током детињства и адолесценције интегрални је део социјалне структуре која води до формирања у одраслу особу снажно развијене писмености, али и математичких и комуникационих вештина. У томе најзначајнију улогу имају родитељи и образовне институције, али је неоспорна и улога библиотека као центара неформалног образовања и васпитања. У малим срединама као што је наша често је основни проблем финансирање - осим за основна средства неопходна за свакодневно функционисање, тешко се издваја новац за било какав додатни програм. Међутим, искуство показује да није од пресудне важности колико је библиотека као простор уређена, већ колико је библиотекар креативан да и својим приступом и ауторитетом приволи малог читаоца да у библиотеци препозна жељено место у коме ће

проводити своје слободно време и коме ће се враћати. Важна предност малих средина је и у томе што је могуће створити потпуно персонализован приступ сваком малом читаоцу- посветити му време, помоћи у одабиру књиге, поразговарати о прочитаном, послушнути његове потребе и бити водич у развоју читалачког укуса.

Кључно у образовању писмене деце је да их научимо да читају, али и да је читање активност која доноси задовољство. И ту је кључна улога библиотека - у проналажењу књига у којима уживају, омогућавање приступа тим књигама као и простора у коме ће исте читати. Љубав према књизи се можда рађа у породици, али библиотеке треба да челиче ту љубав и буду центар у којима се она мења и развија од детета читаоца до одрасле особе читаоца.

Драгана Нешковић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
draganabelic415@gmail.com

ПОКЛОН КЊИГЕ У БИБЛИОТЕЦИ „ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРОВИЋ“ И ЊИХОВ ЗНАЧАЈ

Формирање и попуњавање књижног фонда темељни је задатак сваке библиотеке и предуслов за обављање свих других задатака (обраде, чувања, давања грађе на коришћење). Поклон као један од начина набавке, има велику важност у попуњавању књижног фонда библиотеке, нарочито за попуњавање Фонда завичајне збирке и Фонда старе и ретке књиге.

Под поклоном се подразумевају све врсте библиотечке грађе. Поклони могу бити случајни или изазвани. Под случајним подразумевамо оне који у библиотеку стижу на основу жеље дародавца. То су понуђени, нетражени поклони. Уколико библиотека потражује од појединаца или установа одређену грађу, онда су то изазвани, односно тражени поклони. Такав је поклон Народне библиотеке Србије.

Дародавци могу бити појединци и институције из земље и иностранства. Постоје различити мотиви због којих дародавци донирају поклоне. Вишак грађе у личној библиотеци, замена за изгубљену или оштећену грађу, тежња да се њихова имена као дародаваца, нађу у библиотечкој архиви. Један од разлога за поклањање грађе је жеља дародавца да Библиотеци поклони вредну грађу. Овај разлог је и најинтересантији, чак и у случају да дародавац само претпоставља да је грађа вредна.

Селекција поклона зависи од структуре књижног фонда и усклађује се са набавном политиком Библиотеке. У пракси се појављују проблеми са дародавцима јер имају захтеве које им Библиотека не може испунити. Најчешћи захтев је да целокупан

поклон буде уврштен у фонд библиотеке. Њихово мишљење је да су то изузетне и вредне, добро очуване књиге и као такве морају да нађу своје место у фонду. Неки од њих захтевају да се поклоњене књиге чувају као посебне библиотечке целине, иако је то у супротности са библиотечким прописима, или да се прихвати грађа која није објављена и која нема ни научни ни културни значај. Уколико поклоне већи број књига, сматрају да имају право на дугогодишње чланство у Библиотеци, па чак и да могу да траже натраг књиге које су поклонили пре више деценија. Овакви и други нереални захтеви дародаваца доводе до неспоразума и незадовољства. Управо из тих разлога је неопходно да Библиотека одреди сопствену политику поступања са поклонима.

На основу Статута библиотеке и Закона о библиотечној делатности, донесен је „Правилник о пријему и дистрибуцији библиотечке грађе добијене путем поклона“.¹

Правилником се дефинише шта се све подразумева под поклоном и ко може бити дародавац. Библиотекари комисије за поклон су дужни да приликом примања поклона упознају дародавце са Правилником о пријему поклона.

На основу овог Правилника, под поклоном се сматра све што дародавци поклоне библиотеци од појединачног па све до већег броја примерака исте грађе, до библиотека целина, завештања легата. Притом, врши се селекција понуђене грађе и задржава право да исту не прихвати, или да селективно прихвати понуђену грађу.

¹Правилник о пријему и дистрибуцији библиотечке грађе добијене путем поклона, донет на основу Статута Библиотеке „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици и Закона о библиотечној делатности (Службени Гласник РС бр. 52/11)

Библиотека прихвата грађу која је комплетна и у добром материјалном стању:

- Новија издања и садржајно актуелна литература (белетристика, стручна, научна, популарно-научна литература);
- Новија издања сликовница и књига за децу;
- Грађу која се ауторством и темом односи на подручје, без обзира на годину издања и језик (књиге, часописи, новине, фотографије и др.);
- Старе и ретке књиге културне и библиографске вредности;
- Новија издања и садржајно актуелна литература на страном језику (белетристика, књиге за децу, сликовнице).

Разлози одбијања понуђене грађе су најчешће:

- Застарела грађа;
- Грађа у лошем материјалном стању (оштећене странице, распаднут повез, подвучен текст);
- Превелик број понуђених јединица грађе;
- Школски уџбеници;
- Стручна и научна литература са застарелим информацијама.

Обавеза библиотекара који прима поклоне је да направи записник о пријему поклона, који садржи основне податке о свакој књизи, о њиховом броју и податке о дародавцу.

Примљена библиотечка грађе се селекује у складу са набавном политиком библиотеке, издваја се грађа потребна за посебне фондове библиотеке, а преостали део поклона служи за размену и за поклон другим библиотекама и институцијама.

Фонд, издвојен селекцијом поклона, служи за размену са народним, школским, манастирским и библиотекама националних мањина.

Вишак библиотечке грађе, која није искоришћена, даје се након истека одређеног рока на рециклажу. Отпис вишка библиотечке грађе одобрава комисија коју именује директор, на одређени временски период.

Дародавци за поклоњених пет књига добијају бесплатно чланство, у трајању од годину дана. Захвалнице се додељују поводом важних јубилеја и значајних датума за Библиотеку.

Ако се осврнемо на протеклих неколико година видећемо да се број књига поклоњених Библиотеци „Глигорије Возаровић“ из године у годину повећава²:

година	број поклоњених књига
2014.	1072
2015.	1402
2016.	2093
2017.	2383
2018.	2757

Дародавци су у 2018. години поклонили 2757 књига, међу којима су 64 књиге на страним језицима, а остале на српском језику. Поред књига које су поклонили читаоци, није замнарљив ни број оних које поклањају аутори, издавачке куће и друге библиотеке. Из поклона је издвојена 151 књига за Фонд старе и ретке књиге, међу којима је једна из периода

2 Извештаји о раду Библиотеке „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици

Балканских ратова, две из периода Првог светског рата и две из периода Другог светског рата.

Имајући у виду огроман значај поклоне Библиотека „Глигорије Возаровић“ је веома захвална свим дародавцима, поштоваоцима књиге, љубитељима писане речи.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Правилник о пријему и дистрибуцији библиотечке грађе добијене путем поклоне. На основи Статута Библиотеке „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици и Закона о библиотечкој делатности (Службени Гласник РС бр. 52/11)
2. Извештаји о раду Библиотеке „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици

Драгана Тојага
Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“
Стара Пазова
dtojaga@hotmail.rs

ПРВА ЧИТАОНИЦА И ПОЧЕЦИ КУЛТУРНОГ
ПРОГРЕСА У СТАРОЈ ПАЗОВИ
У ПЕРИОДУ ОД 1878. ДО 1918. ГОДИНЕ

Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ из Старе Пазове је са поносом прославила свој 140. рођендан. Велики јубилеј је свечано обележен 18. октобра 2018. у позоришној сали. Многобројни гости су, поред богатог културно-уметничког програма, имали прилике да виде и документарни филм о настанку и развоју Библиотеке. Филм је врло сликовито и емотивно приказао развојни пут наше установе кроз три века, од 1878. до данас.

Све је почело 12. јула 1878. године, када се група виђенијих Пазовчана окупила око идеје да оснују прву Читаоницу. Групу тих културних визионара чинили су: Владимир Хурбан, Ђорђе Пауковић, Никола Петровић, Павле Јанковић, Михајло Вујић, Милош Пауновић и Антун Руп. Читаоница је располагала са стотинак књига и примала је неколико листова. Приређивала је две забаве годишње, и то за православну Нову годину и Сретење. Било је то место окупљања и размене информација, место за читање новина и књига, али и образовање и просвећивање народа.¹ Први председник Читаонице био је Владимир Хурбан, свештеник словачке евангелистичке цркве, а од 1880. године Никола

¹Ратко Чолаковић и Златко Пашко, "Поводом 125 година од оснивања прве читаонице у Старој Пазови", *Годишњак библиотека Срема* бр. 4 (2004): 21-22

Петровић, до тада благајник. Евидентно је да национална припадност није играла никакву улогу, бар међу старопазовачким трговцима и интелектуалцима тог времена. Овакво удруживање двају блиских словенских народа, са заједничким културно-просветним циљем, могло би да послужи као важна лекција новим генерацијама на овим просторима.

Почетком 20. века у Старој Пазови почиње да ради и „Читаоница Срба занатлија“, која је основана 11. априла 1904. године. По угледу на сличне установе у Војводини, имала је оснивачку скупштину, правила која је саставио адвокат, изабран је одбор и председник. Налазила се у гостионици Милана Рапајића. Имала је око 600 књига, од којих се неке данас налазе у Народној библиотеци „Доситеј Обрадовић“, као и комплет портрета из серије „Знаменити Срби“, који су красили зидове гостионице.

„Словачка читаоница“ основана је већ следеће 1905. године, смештена у парохијском дому евангелистичке цркве, са задатком да шири народно образовање и негује родољубље. Након три године престала је са радом. Обновљена 1923. године са циљем да постане културни центар за тада преко 6000 Словака. Требало је да има шири спектар делатности и да поред основне функције организује и предавања, разне курсеве, позоришне представе, да негује фолклор, а посебно језик. Једном речју, да развија свеукупну културу своје народности.²

Српско црквено певачко друштво основано је 1908. године, а од 1928. године ради под називом Српско певачко друштво „Гусле“. Поред црквеног певања неговало је и српске народне песме. Земљораднички хор (словачки) основан је 1920. године, са циљем да негују изворне народне песме, које се и данас певају.

² Јанко Шаго, *Хроника Старе Пазове* (Нови Сад: Мисао: Историјски музеј Војводине, 1991), 46

Грађанска читаоница, као заједничка читаоница за цело место, основана је 1910. године. Није имала књига, али је била претплаћена на дневне и недељне новине.

Занимљиво је да се од самог настанка првих читаоница мешају два термина која означавају исту институцију: **читаоница** и **читалиште**. Термин *читалиште* користио се на територији Србије у 19. веку где је био званични назив, записан и у имену првог српског читалишта. Термин *читаоница* се користио у другим југословенским земљама. Постављало се питање исправности једног и другог термина, па је лист „Подунавка“ од самог Вука Караџића тражио разрешење ове термилошке дилеме. У броју 27, од 5. јула 1846. године, „Подунавка“ под насловом „*Читаоница или читалиште? (По мненију Г.В.К. Караџића*“, доноси семантичко тумачење овог термина: „Добро је обадвоје. Према осталим речима у језику нашем читаоница значи зграду у којој се чита: тако читаоница свагда мора бити у каквој згради, а читалиште може бити и на вр' брда и на сред поља... сад дакле нека узме шта ко 'оће према ономе, што би рад да му која од ови речи значи.“³

Иако се становништво Старе Пазове углавном бавило земљорадњом, показивали су велико интересовање за развој културе и просвећености. Организатори ових облика друштвеног живота су биле занатлије, трговци и земљорадници, а такође и омладина. Близина великих градова (Земун, Београд, Сремски Карловци, Нови Сад) је несумњиво имала велики утицај на свест становника Старе Пазове. Све више омладине је одлазило на школовање у градове, и оданде доносило нове идеје, знања и искуства.

³ Десанка Стаматовић, *Читалишта у Србији у XIX веку* (Београд : Народна библиотека Србије, 1984), 8-9

Ако посматрамо ширу слику, није Стара Пазова предњачила у прогресу у односу на остатак данашње Србије северно од Земуна. Војвођански Срби су у периоду од 1842. до 1918. основали 60 читаоница на територији данашње Војводине. Могло би се говорити о три етапе тог периода:

У првом периоду (1842-1849) основане су читаонице у Иригу, Сомбору, Кикинди, Новом Саду, Мокрину и Шиду. Њихова активност је прекинута мађарском револуцијом 1848/49.

Други период (од 1861. до краја осамдесетих година 19. века) може се повезати са оснивањем Српске народне слободоумне странке, када јача парламентарна борба за национална права српских грађана у Угарској. Тада се оснива већина српских грађанских читаоница.

У трећем периоду (од деведесетих година 19. века до 1918.) поред грађанских, оснивају се и ратарске и занатлијске читаонице. Њихов рад прекида Први светски рат.

Из овога видимо да Стара Пазова припада другом периоду, али то ни у ком случају не умањује значај првог Читалиша и његове друштвене, културно-просветне и образовне улоге.

Обележавање великих јубилеја изузетно је значајно за културу и друштво јер, са једне стране, представља подсетник на све оно што су наши претходници стварали и за шта су се борили, и тиме им одајемо дужну почаст. Са друге стране представљају путоказ будућим генерацијама, које треба да наставе да чувају и развијају наш национални идентитет, да штите културно наслеђе народа са ових простора.

Дакле, прослава јубилеја библиотеке је много више од локалне културне манифестације. Она има најшири друштвени и национални значај, уз кратак и јасан коначни закључак: значај библиотеке је непроцењив, а многобројне дрштвено-политичке кризе су допринеле томе да се тај значај не види у оној мери у којој би требало. Зато је прослава јубилеја и својеврсни апел

широј друштвеној јавности али и локалној самоуправи, да разуме и прихвати важност Библиотеке и постави је високо на листи својих финансијских приоритета, сразмерно њеном значају за друштво.

ЛИТЕРАТУРА

1. Селихар, Карла. „Српске читаонице у Војводини до 1918. године“. Докторска дис., Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2015.
2. Стаматовић, Десанка. *Читалишта у Србији у XIX веку*. Београд: Народна библиотека Србије, 1984.
3. Чолаковић, Ратко и Златко Пашко. "Поводом 125 година од оснивања прве читаонице у Старој Пазови", *Годишњак библиотека Срема* бр. 4 (2004): 21-22.
4. Шаго, Јанко, *Хроника Старе Пазове*. Нови Сад: Мисао: Историјски музеј Војводине, 1991.

Лепосава Радојевић
Народна библиотека „Др Ђорђе Натосевић“
Инђија
leposavaradojevic@gmail.com

РАДОСЛАВ ЧЕЛНИК – ИСТОРИЈА И ПРЕДАЊЕ

Радослав Челник је био владар Срема, војвода Сремског војводства 1527-1530. год. Његова резиденција, коју је обновио и населио после турског разарања, налазила се у Сланкамену, што га чини историјском личности значајном за наш завичај.

У својој дугој историји Сланкамен, кога су насељавали Келти-Скордисци, Римљани, Угри, Бугари, Турци, на природној граници два света, „тамо где Фрушка Гора у Дунав силази“ (Н. Грујић), имао је за Србе велики историјски, али и културни значај: преписивачки и издавачки центар, гусларска школа, најстарија српска црква у овим крајевима... У петнаестом веку он је био посед српских племића: Деспота Ђурђа, Деспота Вука „Змај огњеног“, Јована Бранковића. Као што је написао Иларион Руварац: „Сланкамен је било место зборно и таборно у свим вековима и у свако доба“.

Велики Челник је била једна од титула српских средњовековних владара, са посебним угледом и овлашћењима, која га је истицала у односу на остале челнике. Странци су у латинским исправама, српског Великог Челника називали *comes palatinus*, изједначавајући га са носиоцем ове титуле на угарском двору. Он је замењивао владара у вођењу цивилних послова, као што су суђења и дипломатски преговори, а изузетно и у војним пословима. Пошто је боравио на двору, он је бринуо и о владаревој личној безбедности.

Радослав је био врховни командант војске Цара Јована Ненада, недовољно познате и признате личности, који се издавао за потомка српских и византијских племића. Историјске

околности после Мохачке битке 1526. год. изнедриле су ову, али и многе друге личности из редова Срба. Прогласио се за цара и штитио народ и од Угара и од Турака. И за једне и за друге био је страх и трепет, а о његово пријатељство отимали су се и аустријски цар и угарски краљ. Имао је свој двор у Суботици и царство које су чиниле Бачка, Банат и северни део Срема. Од његове војске посебно су се тада и у каснијој историји, истицали Шајкаши.

Према опису савременика Цар Јован био је „богомдани вођа народа: оштрог ума, убедљив, енергичан и неуморан, у боју храбар, спрам својих војника строг, спрам непријатеља неумољив“. Мађари су га прозвали „Црним човеком“, због црног белега на лицу.

Цар Јован Ненад (1492-1527)

Иако је његова држава кратко трајала, његов значај је у томе што је успео, да на територији Угарске створи засебну област са српским живљем. Та идеја државотворности преношена је с колена на колено, кроз дуга четири века, док није потпуно остварена у 20. в. припајањем и уједињењем Војводине са Србијом.

Његови најближи сарадници били су Субота Врлић (по коме је Суботица, у којој је Цар Јован столовао и добила име) и Радослав Челник, генерални капетан и врховни војсковођа.

Смрћу Цара Јована Ненада, 1527. његове присталице незадовољне положајем, као и већи део српског народа, њих

око 20 хиљада, прелазе у Срем под вођством Радослава Челника. У периоду од 1521 до 1527. год. Срем је био опустошен и порушен, те је доласком Срба поново оживео и развио се. Радослав Челник признаје турску власт и оснива вазално Сремско Војводство – државу политичку наследницу Ненадовог царства, са седиштем у Сланкамену, и узима за себе титулу Сремског војводе.

Ове историјске творевине, иако су релативно кратко трајале, одржале су и учврстиле положај и значај Срба на овим просторима и поставиле темељ каснијем привилегованом положају Срба у Угарској. Овакав положај формално је потврђен кроз Царске привилегије Србима у Хабзбуршкој монархији (Привилегије Леополда I примио је епископ *Исаија Ваковић* који јерођен у селу Грабовцу код Сланкамена). Православље, без обзира на све околности, доследно је брањено и неговано, као и сан о слободи, устанку против ропства и обнови средњовековног српског царства.

Иако, појава и опис физичког изгледа цара Јована Ненада, мистично порекло, војничка способност и јунаштво, његово сурово убиство и ореол страдалника, велика побожност и праведност - јесу постојале у записима његових савременика, у

српској народној књижевности не постоји ни једно дело које би га посебно славило и величало.

С друге стране, његов саборац Радослав Челник, који је поживео дуже и делио патње српског народа у Срему под Турцима, опеван је у једној од најпознатијих епских песама: *Маргита девојка и Рајко војвода*, и у народном предању остао је упамћен као од *Сријема Рајко* или *Рајко војвода*. Песму је забележио В. С. Караџић (*Српске народне пјесме*, Књ. 3, бр. 10, Беч 1846.), коју је чуо од народног певача Старца Рашка из Колашина.

Песма припада покосовском циклусу и карактерише је песимистичко доживљавање судбине српског народа и појединца. И ова песма је јадиковка над положајем Срба, вапај за правдом и ламент над изгубљеном слободом. Она је и једна од ретких у којој главни јунак „Војвода Рајко“, спознавши немоћ и недостојност свога ропског положаја, извршава самоубиство (овај детаљ не одговара историјским чињеницама, јер је Радослав Челник 1530. напустио Сланкамен и повукао се у северније крајеве).

У песми девојка Маргита, која шета у *Сријему по Сланом камену* изговара:

“Бог т убио! Рајко војвода!
чим ти наста на Сријем војвода,
тако нама Турци додијаше...”

Војвода Рајко је слуша и одговара, не тражећи оправдање и опрост за себе, већ истиче да је он последњи од многих великих и од њега бољих јунака који су владали српским земљама и борили се против турског освајача.

Он набраја близу *педесет* најпознатијих српских великана, који или *починуше* или *изгинуше* :

*“данас тога нема ни једнога,
сам остаде у Сријему Рајко,
као суво дрво у планини“.*

Ова песма је посебна и по томе што у њој има највише набројаних топонима: укупно тридесет осам. Од тога тридесет три *ојконима* - назива насеља, „престоних градова“ српских јунака и властеле.

У народној књижевности често су се суочавале историјске личности и догађаји са митовима и предањима. Оно што је карактеристично за ову песму, али и за многе друге, предање може да измени историјске чињенице и да не одговара истини, али порука која се кроз епику и приповедање шаље с нараштаја на нараштај о херојству, о издајству, о мучеништву, о жртви – немерљиви су по свом значају у изградњи духовног и моралног бића једног народа. Избор смрти и „царства небеског“ у односу на живот у ропству и предају, уграђен је у наш национални код, осећање родољубља и свест о значају слободе.

На крају, текст Ј. Ј. Змаја са споменика Сланкаменачкој бици, као епитаф свим херојским прецима:

*И хвала и слава јунацима врлим, падом уздигнутим, смрћу
неумрлим!*

Стари Сланкамен

ЛИТЕРАТУРА:

Ивић, Алекса(1929).*Историја Срба у Војводини од најстаријих времена до оснивања потиско.поморишке границе(1703)*. Нови Сад: Матица српска.

Поповић, Душан Ј.(1957). *Срби у Војводини, Књ. 1: Од најстаријих времена до Карловачког мира 1699*. Нови Сад: Матица српска

Руварац, Иларион: *Стари Сланкамен*. Земун: Штампарија Симе Пајића, 1892.

*Споменица на прославу четири стотине годишњице смрти цара Јована Ненада...*Суботица: акциони одбор за прославу, 1927.

Весна Петровић
Сремска Митровица

ЖИВОТНИХ ПУТЕВА ИМА МНОГО, САМО ЈЕ ЈЕДАН
ПРАВИ –
ОНАЈ КОЈИ СРЦЕМ ИЗАБЕРЕШ

Професор српског језика и књижевности, Вера Новковић је 2009. године уместо у учионицу ушетала у Српску читаоницу у Иригу. Оставила је иза себе готово две деценије рада у школи, учионице пуне дечје граје и радозналих погледа и дошла међу књиге које само наизглед ћуте. Савладала је правила без којих ни једна библиотека не може да функционише и наставила богату традицију Српске читаонице у Иригу у организовању сусрета са књижевницима, уметницима, научницима, разговоре са најмлађим читаоцима о прочитани књигама, програме реализоване са колегама из других библиотека...

Библиотекарство у Срему има своју посебност. Оно што га издваја и даје му посебан печат је традиција дружења, окупљања и потреба библиотекара да својој професији одрже углед и

достојанство. Ту је, пре свега, Сабор библиотекара Срема, најстарија и јединствена манифестација у библиотекарству Србије. Од његовог оснивања 1962. домаћин му је Српска читаоница у Иригу. Вера Новковић већ десет година активно учествује у осмишљавању и реализацији програма Сабора. Подједнако је активна у оквиру рада Фонда "Борислав Михајловић Михиз" који додељује истоимену награду младим драмским ствараоцима већ четрнаест година. И конкурс за "Најлепшу песму о вину" у сарадњи са Мачковим подрумом, који се реализују под окриљем Српске читаонице у Иригу, вођен је стручним радом Vere Новковић.

На иницијативу која је потекла из Читаонице, а посебним залагањем Vere Новковић, започета је обнова родне куће Борислава Михајловића Михиза и прибављена средства од Покрајинског секретаријата за културу и Министарства за културу РС за потпуну адаптацију и опремање овог објекта, који је постао један мали центар културе Ирига и Срема.

Пројекат "Каталог библиотека фрушкогорских манастира" Весне Петровић, захваљујући разумевању Vere Новковић, нашао је своје место у Српској читаоници у Иригу, што је допринело да Пројекат добије прави смисао и заживи како међу библиотекама, тако и у манастирима који полако поново постају постају чувари културне баштине.

И Пројекат Авакума Кваса "Времеплов кроз Ириг" такође је нашао своје окриље у Читаоници и сарадника у Вери Новковић. Као резултат ове сарадње Читаоници је добила десет костима из 19. века.

У Српској читаоници у Иригу, посебним залагањем Vere Новковић, основано је Удружење грађана „Еустахија“. Названо је по српској књижевници и великом добротвору Ирижанки Еустахији Арсић рођеној Цинцић. Удружење делује као клуб књиге при Српској читаоници и носилац је књижевне манифестације "Песничка плетеница".

Вера Новковић је сарадник и у организацији културно-привредних манифестација "Пударски дани" у Иригу, "Видовдански сабор" у Врднику, "Јесен иде, дуњо моја" у Јаску, у којима увек књижи и дечјем стваралашту нађе место.

Богата и значајна издавачка делатност Српске читаонице у Иригу, иако је помало замрла гашењем познатог издавачког подухвата званог "Стражилово", од 2009. и доласка Вере Новковић на чело Читаонице, поново оживљава. Сваком добитнику Михизове награде штампана је књига драма, затим зборници радова са стручних скупова посвећених Михизовом стваралаштву. Из издавачке продукције издвајају се још: "Монографија општине Ириг", "Антологија драма добитника Михизове награде (2005-2015)", "Срем у време куге", "Библиографија Б.М. Михиза", зборници радова са стручних скупова у манастиру Велика Ремета „Манастири и библиотеке – чувари културне баштине“...

Поред тога што негује издавачку делатност, Вера Новковић је објављивала бројне стручне радове у часописима и зборницима.

Стално стручно усавршавање, откривање нових путева и начина рада, сарадња са колегама, прихватање добрих програма и пројеката, Вера Новковић одводе у ред оних библиотекара који су "прави људи од књиге" и који имају најзначајнију улогу у посредовању између књиге и читалачке публике. Управо то је и сама потврдила захваљујући се на награди додељеној од стране колега библиотекара: "Сматрам великом чашћу и великом обавезом водити установу која је основана пре 176 година са важном мисијом - *напредак свога народа*. (чл.4. и чл.5. Устава Српке Читаонице). А зашто су библиотекари важни? Мислим да је читалац ништа мање вредан од писца и да је читање готово једнако важно као и писање, јер својом маштом, искуством, интелигенцијом, осећајношћу читалац поново оживљава свет створен у књижи, даје му коначну форму и

обезбеђује трајање. И ту је улога нас библиотекара – допрети до читаоца, освојити га, неговати. Оснажити."

Као што је Вера Новковић пронашла своје место у библиотекарству Срема, тако је и награда Подружнице библиотекара Срема "Доситеј Обрадовић" нашла право место у њеним рукама.

Вера Новковић
Српска читаоница у Иригу
vera.novkovic@yahoo.com

САБОРОВАЊЕ БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА ПО 55. ПУТ

Српска читаоница у Иригу, прво и најстарије грађанско читалиште у српском народу, већ по традицији била је домаћин јединствене манифестације која окупља библиотечке раднике Срема, али не само Срема. Сабор је већ одавно прерастао своје завичајне оквире и њему је географска одредница Срем само константа дуга више од пола века, а задржао је свој основни смисао с а б о р н о с т. Давно уставновљен датум за одржавање Сабора је први петак у октобру месецу.

5. октобра 2018. године одржан је 55. Сабор библиотекара Срема.

Директорка Српске читаонице у Иригу Вера Новковић поздравила је присутне, а програм је водила овогодишња председница организационог одбора Сабора Драгана Милаш, директорка библиотеке "Доситеј Обрадовић" из Старе Пазове.

Негујући традицију Сабора ове године обележена су два значајна јубилеја. Један је посвећен Сави Мркаљу поводом 235 година од његовог рођења и 185 од упокојења, а други Алекси Шантићу поводом 150 година од рођења. На тему "Сава Мркаљ и Вук Караџић" беседио је проф. др Душан Иванић. Изложбу посвећену Алекси Шантићу припремила је Милијана Дмитровић Торма из Библиотеке "Глигорије Возаровић" из Сремске Митровице. Она је у речи о изложби и представила живот и рад овог знаменитог српског песника.

У уметничком делу програма професор књижевности Авакум Квас говорио је изабране Шантићеве стихове.

Награда "Доситеј Обрадовић" за допринос библиотекарству ове године једногласном одлуком жирија за

доделу награде Подружнице библиотечких радника Срема додељена је Вери Новковић, директорици Српске читаонице у Иригу.

Библиотекар - писац који је предстваио свој књижевни рад ове године била је Татјана Јанковић из библиотеке "Вук Карађић" из Крагујевца. О њеном раду и стваралаштву говорио је Мирко Демић, књижевник и директор крагујевачке библиотеке.

На крају 55. саборовања учесници Сабора посетили су манастир Ново Хопово у коме је Српска читаоница у Иригу, у склопу свог пројекта "Каталог библиотека фрушкогорских манастира", стручно обрадила манастирску библиотеку.

"Срем нема бољу, ни садржајнију, ни оригиналију, ни дуготрајнију културну манифестацију од Сабора библиотекара," рекао је новинар и књижевник Тодор Бјелкић, дугогодишњи учесник саборовања. Подружници библиотекара Срема на част.

Ружица Станковић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
r.stankovic@hotmail.com

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА ЗА 2018. ГОДИНУ

Подружница библиотекара Срема проглашена је на Скупштини Библиотекарског друштва Србије за најбољу подружницу. Библиотекарско друштво Србије сачињава 28 подружница, тако да није занемаљива чињеница да смо својим радом скренули пажњу на себе и добили подстрек да будемо још бољи и делотворнији.

Година је почела лепим семинаром Друштва библиотекара Републике Српске у Требињу, семинару коме се библиотекарски радо одазивају.

Стручни скуп под називом „С корисницима, за кориснике – необавезно, неуобичајено, иновативно“, одржао се у Требињу, 26. и 27. априла 2018. године.

Своје радове на овом Научном скупу излагале су, из Подружнице библиотекара Срема, Милијана Дмитровић Торма и Моравка Тодић из Библиотеке у Сремској Митровици и Наташа Филип из Библиотеке у Старој Пазови.

Ове године домаћин Скупштине Подружнице библиотекара Срема у 2018. години била је Народна библиотека у Пећинцима и одржана је 18. маја 2018. године.

Рад Скупштине увек тече по неком устаљеном протоколу, па тако после уобичајених поздравних речи директора (Невена Наић и Рајко Секулић), радом Скупштине руководи председник Подружнице.

Како на свакој скупштини имамо госте из домена културе и библиотекарства овогодишњи гости били су Дејан Ристић,

историчар и Татјана Станисављевић Брзулов, колегиница из Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ из Београда.

Дејан Ристић, некадашњи управник Народне библиотеке Србије, један од водећих стручњака у области интегралне заштите и управљања културним наслеђем, одржао је предавање „Библиотеке и културно наслеђе“. Подсећајући да је у дужем временском раздобљу код нас однос према култури такав да се о њој може разговарати као о области чији је опстанак суштински угрожен. Дејан Ристић је апострофирао место, улогу и значај библиотека као чувара културног наслеђа, указујући на њихов све тежи положај, иако чине најбројнију мрежу установа културе и имају највећи број запослених радника у области културе.

У редовном сусретању са књижевним ствараоцима „Са писцем у подне“ представљена је студија „Породична преписка кнеза Милоша Обреновића“, ауторке др Татјане Станисављевић Брзулов, библиотекара саветника у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ у Београду.

Подружница библиотекара Срема од 1997. године објављује своје гласило. На Скупштини је представљен и осамнаести број Годишњака библиотека Срема за 2017. годину. Представила га је Милијана Дмитровић Торма, дипломирани библиотекар из сремскомитровачке Библиотеке, одговорни уредник публикације. Годишњак садржи двадесет стручних радова сремских библиотекара, подељених у рубрике Наша пракса, Из историје Срема, Сусрети и Библиографија.

На Скупштини Подружнице сремских библиотекара уобичајено је да се подносе извештаји о активностима у Подружници током протекле године.

Вера Новковић известила је о 54. Сабору библиотекара Срема у Иригу, док је Ружица Станковић, детаљно представила рад Подружнице, али и значајне активности Библиотекарског друштва Србије у 2017. години.

Тиме је завршен радни део Скупштине, а онај необавезни настављен је уз ручак и весело дружење на занимљивом месту. Форум Библиотекарског друштва Србије, који је био посвећен платним групама и разредима у јавном сектору Србије, одржан је у Библиотеци шабачкој 26. септембра. Форум су водили др Богдан Трифуновић, председник БДСа и Драгана Ђорђевић, председник Самосталног синдиката културе Републике Србије.

Процес увођења платних група и разреда у јавном сектору Србије праћен је са доста непознаница и полуинформација, па се сматрало да би било корисно организовати Форум посвећен тој теми, како би се библиотекарска заједница, као најбројнија у култури Србије, детаљније информисала о тренутном стању у том процесу.

У Српској читаоници у Иригу, као и увек, првог петка у октобру (5. 10. 2018.), одржан је 55. Сабор библиотекара Срема.

21. Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића одржани су 9. новембра 2018. године у Библиотеци „др Ђорђе Натосевић“ у Инђији.

У организацији Библиотекарског друштва Србије (БДС), Универзитетске библиотеке “Светозар Марковић” и Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис”, од 12. до 14. децембра 2018. у Београду и Чачку одржана је XV међународна конференција БДС на тему „Иновације и трендови у библиотекарству”.

И опет су Сремци учествовали и на овом скупу, Весна Степановић као члан Управног одбора Библиотекарског друштва Србије, Милијана Дмитровић Торма као излагач, са темом „Мелодија моје Библиотеке“ и Ружица Станковић као члан жирија за доделу награде „Најбољи библиотекар“ .

Све у свему једна занимљива година. Идемо даље.

Бранислава Танасић
Народна Библиотека „Др Ђорђе Натосевић“
Инђија

21. СУСРЕТИ БИБЛИОГРАФА У СПОМЕН НА ДР ГЕОРГИЈА МИХАИЛОВИЋА

У петак, 9. новембра 2018. године, у Великој сали Културног центра Инђија, одржан је двадесетпрви научни скуп Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића, у организацији Народне библиотеке „Др Ђорђе Натосевић“, а под покровитељством Општине Инђија.

Скуп је отворен поздравном речју Браниславе Танасић, директора инђијске Библиотеке.

Награда „Душан Панковић“, једногласном одлуком чланова Одбора Сусрета библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића, овом приликом додељена је Гордани Ђилас, библиотекару саветнику, библиографу и песнику из Библиотеке Матице српске у Новом Саду, аутору бројних стручних радова, од којих су многи објављени у Зборнику радова Сусрети библиографа.

Захваливши се за додељено јој признање, Гордана Ђилас је истакла значај и лепоту у изради библиографије речима: *“Поштоване колеге, захваљујем се на поверењу које ми је указано овом наградом, Одбору Сусрета библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића, организаторима овог скупа, тј. Народној библиотеци „Ђорђе Натосевић“, и њеној директорки Бранислави Танасић, Љубици Ђоровић, која ме је предложила за награду, Весни Степановић на истрајности и непосусталој вери да Сусрети библиографа трају и да имају мисију која са данима који теку постају историја и ослонац српске библиографије. Не треба да заборавимо да је реч о јединим сусретима ове врсте код нас.*

Са именом и делом Душана Панковића сусрела сам се када сам већ добрано ушла у библиографске воде, осећајући да сам ушла у реку у којој сам учила да пливам, али никада опуштено да бих могла да се препустим њеном току, већ стално се преиспитујући, сумњајући, залазећи у њене рукавце, чудећи се и истражујући нове и нове изазове пред собом.

Након упознавања са делом Душана Панковића, поред поштовања, остајало је и поверење у оно што је истражио, сигурност и ненаметљивост истинских зналаца и посвећеника библиографског рада. Стога ми је ово признање управо због тога и драже јер му придодаје једно суштинско разумевање библиографског поретка да су све ствари у некој узрочно-последичној вези, да се из библиографије другачије сагледава свет, да га библиограф, изучавајући га на свој, специфичан начин преобликује у знакове и други распоред, чинећи га читљивим и разумљивим, свима, без остатка.

Остајало је и поверење да је библиограф у савременом устројству хаоса, безбројних и бескрајних информација, засићених и збуњених којечиме корисника, снагом стрпљења, воље, знања, посвећености онај који тај хаос обуздава, систематизује и групише, у мери познавања законитости професије, личне одговорности а знајући да успоставља свет добре организације, благонаклоности и радозналости, упорности и воље да га постави наспрам тог из чега ствара. И да је његов рад свима на увиду.

Библиограф стално преуређује постојећи, да би сачинио уређен свет, као што се баштован стара о врту где свака биљка има своје место, и са осталим биљкама у врту гради целину.

Тако сам и сама, бавећи се најчешће персоналном библиографијом, махом песника, налазила смисао израде библиографије и као начина да се нечији живот може описати и на овај начин, дарујући му целину и сигурност.

Понекад радити нечију библиографију значи и побећи из тешке свакодневице али и наћи уточиште од урокљивих очију, место сигурно и поуздано да га можете преуредити на свој начин, где не допиру закони спољњег света. Познајем многе наше библиографе: оне који су добили ову награду, и неке који ће је тек добити. Надам се да ће и мој рад оправдати место на коме се данас налази. Јер је понекад био успешан, а понекад и није. Увек има бољих од нас, и то је добро, јер пружа осећај сигурности и заштите. Имамо од кога да учимо! Али је увек место сусрета, рада, креативне енергије.

Свима нама желим данас управо овакве тренутке и срећан и успешан рад!“

Гордана Ђилас

Образложење предлога за Награду „Душан Панковић“ прочитала је Љубица Ћоровић, у име предлагача.

Учесницима је представљена и нова свеска Зборника радова Сусрети библиографа, двадесета по реду, која објављује саопштења са скупа одржаног 18. новембра 2016. године, као и

Библиографија Сусрета библиографа у спомен на Др Георгија Михаиловића 1983- 2016. ауторки Марије Јованцаи и Гордане Ђилас.

Стручни део 21. Сусрета библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића красила је изузетна радна атмосфера. Тридесетседам радова и четрдесетпет аутора представило је сажетке својих радова. Саопштења нису сврставана у групе као што је била пракса ранијих година, већ су сложена према темама којима су се аутори бавили. Сви присутни аутори придржавали су се времена предвиђеног за излагање, настојали (и успели у томе) да буду концизни. Овакав начин рада доприноси динамичности и занимљивости самог тока научног скупа, а радови ће у целини бити објављени у следећој свесци Зборника радова.

Напоран и успешан радни дан завршен је заједничким ручком, у пријатном и опуштеном расположењу.

21. Сусрете библиографа пратило је око 80 учесника из Београда, Новог Сада, Цетиња, Чачка, Шапца, Ниша, Сомбора, Сремске Митровице, Пожаревца, Старе Пазове, Руме, Зајечара, Крагујевца, Крушевца, Смедерева, Бања Луке, Ужица, Новог Пазара и Обреновца. Велики број аутора радова су припадници млађе генерације библиотекара и библиографа, а повећава се и број институција из којих они долазе, што пружа перспективу, развој и напредак библиографије као научне дисциплине, а свакако и за Сусрете библиографа.

Душанка Милорадић
Библиотека „Глигорије Возаровић“
Сремска Митровица
dmiloradic@bgvsm.org.rs

БИБЛИОГРАФИЈА ПРИЛОГА О БИБЛИОТЕКАРСТВУ У СРЕМСКОЈ ШТАМПИ У 2018. ГОДИНИ

„Сремске новине“

1. УСАВРШАВАЊЕ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2968 (17. јануар 2018) стр. 7
Обавештење о одржаном акредитованом семинару „Библиотечке услуге треће животне доби“ у Библиотеци „Глигорије Возаровић“ .
2. БОГАТИЈА ЗА 1500 НАСЛОВА / С. Лапчевић. - Год. 58, бр. 2968 (17. јануар 2018) стр. 15
Пећиначка библиотека је обогатила свој фонд са 1500 нових наслова.
3. СТИХОВИ И „БИСЕРНЕ РЕЧИ“ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2969 (24. јануар 2018) стр. 7
Одржана промоција збирке поезије *Бисерне речи* ауторке Мирјане Шуљманац Шећеров у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
4. ДАН БИБЛИОТЕКЕ „ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРОВИЋ“ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2971 (7. фебруар 2018) стр. 17
Библиотека „Глигорије Возаровић“, основана 1866. године као Српска грађанска читаоница, обележила је 4. фебруара 152 године постојања и свој дан.
5. БОГАТЕ АКТИВНОСТИ И БРОЈНИ САДРЖАЈИ / М. Нинковић. - Год. 58, бр. 2971 (7. фебруар 2018) стр. 21
Жељко Стојановић, директор Градске библиотеке у Руми о активностима и програмима румске библиотеке.

6. ДУД, СВЕТО ДРВО СРЕМА / М. Нинковић. - Год. 58, бр. 2971 (7. фебруар 2018) стр. 23
У Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ промовисан је роман Дарка Суџума *Триптихон Грозоморе*.
7. УМЕТНОСТ ЈЕ ЛЕК ЗА МОЈУ ДУШУ / С. Михајловић. - Год. 58, бр. 2971 (7. фебруар 2018) стр. 27
У Библиотеци „Симеон Пишчевић“ одржана је прва самостална изложба Зоре Владић из Шида.
8. РЕЗЕРВАЦИЈА КЊИГА ПРЕКО ИНТЕРНЕТА / С. Михајловић. - Год. 58, бр. 2972 (14. фебруар 2018) стр. 23
У Народној библиотеци „Симеон Пишчевић“ заживео је однедавно нови кориснички сервис.
9. ПРИЗНАЊЕ ПОКРАЈИНСКОЈ ВЛАДИ / Б. Јовичић. - Год. 58, бр. 2973 (21. фебруар 2018) стр. 2
Награда „Луча“ је свечано додељена председнику Покрајинске владе Игору Мирковићу.
10. КЊИГА ПОЕТСКИХ СУОЧАВАЊА / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2974 (28. фебруар 2018) стр. 7
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге *Рувимове васкрсне вериге* аутора Ратка Марковића Риђанина.
11. ТРАГИЧНА СУДБИНА ГЕНИЈАЛНЕ ЖЕНЕ / Б. Јовичић. - Год. 58, бр. 2974 (28. фебруар 2018) стр. 21
Српска читаоница у Иригу одржала је књижевно вече посвећено Милеви Марић Ајнштајн.
12. ТРАДИЦИЈА ПО ИМЕНУ ПРОСВЕТИТЕЉА / М. Балабановић. - Год. 58, бр. 2974 (28. фебруар 2018) стр. 21
О раду Народне библиотеке „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови.

13. КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ МИЛОША ЛАТИНОВИЋА / С. Ђаковић. – Год. 58, бр. 2975 (7. март 2018) стр. 7
 Писац и директор београдског Битеф театра Милош Латиновић одржао је промоцију романа *Четири лудила у Библиотеци „Глигорије Возаровић“*.
14. „ЛУЗИТАНИЈА“ ПРЕД РУМЉАНИМА / М. Нинковић. - Год. 58, бр. 2975 (7. март 2018) стр. 11
 У читаоници Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ Дејан Атанацковић је представио своју књигу *Лузитанија*, која је добила НИН-ову награду за 2017. годину.
15. ЖИВОТ ОГОЉЕН ДО КРВИ И МЕСА / М. Нинковић. - Год. 58, бр. 2976 (14. март 2018) стр. 26
 Лидија Ћирић је у Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ представила роман *Реквијем за један дан и књигу прича Без „Драги моји“*.
16. О СРПСКОМ ДНК-а КОДУ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2977 (21. март 2018) стр. 7
 У митровачкој библиотеци је одржана трибина Друштва српских родословаца „Порекло“.
17. ИСТОРИЈСКА ТРИБИНА / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2979 (4. април 2018) стр. 5
 Градски одбор СУБНОР-а и Библиотека „Глигорије Возаровић“ организовали су трибину са темом „Логори за Србе у Првом светском рату“.
18. ПРОКЛЕТСТВО ВИДОВДАНСКОГ ХРАМА / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2979 (4. април 2018) стр. 5
 Роман Уроша Тутлића *Проклетство Видовданског храма – Загонетка Мештровић* представљен је у митровачкој библиотеци у организацији Историјског архива Срем.

19. ВАСКРШЊА ИЗЛОЖБА / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2979 (4. април 2018) стр. 5
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је традиционална Васкршња изложба ручних радова.
20. ПОПУСТИ НА ЧЛАНАРИНУ / Г.Мајсторовић. - Год. 58, бр. 2979 (4. април 2018) стр. 9
Директорка инђијске библиотеке о попустима који се односе на учлањење у Библиотеку.
21. ИЗЛОЖБА О РОМИМА / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2980 (11. април 2018) стр. 7
Светски дан Рома обележен је постављањем изложбе у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
22. „СРЕМ 1914“ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2989 (13. јун 2018) стр. 7
У читаоници Библиотеке „Глигорије Возаровић“ одржана је трибина са темом „Срем 1914“ на којој је говорио професор историје Миљан Гарчевић.
23. ПРЕДСТАВЉЕНА КЊИГА *ДЕБЕЉАЧКО БРДО* / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2993 (11. јул 2018) стр. 7
Одржана промоција књиге *Дебељачко брдо* аутора Драгутина Дебељака у митровачкој библиотеци.
24. „УРОНИ У КЊИГУ И ОПЛОВИ СВЕТА“ / Год. 58, бр. 2993 (11. јул 2018) стр. 11
Летњи програм читања под називом „Урони у књигу и оплови свет“ организује се у Народној библиотеци „Др Ђорђе Наташевић“ у Инђији.
25. ХРАМ КЊИГЕ БИЋЕ БОГАТИЈИ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2993 (11. јул 2018) стр. 19
Рајко Секулић, директор Библиотеке „Глигорије Возаровић“ о набавци књига у току године.
26. ЗАНИМЉИВО ЛЕТО ЗА МАЛЕ ЧИТАЧЕ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2995 (25. јул 2018) стр. 7
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ почеле су летње креативне радионице за децу основношколског узраста.

27. ШКОЛА ДОБРОГ ХОРСКОГ ПЕВАЊА / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2996 (1. август 2018) стр. 19
Митровачки хор „Сирмијум канторум“ после вишегодишње паузе наставља рад у оквиру Библиотеке „Глигорије Возаровић“.
28. РАДИОНИЦЕ ЗА РАДОЗНАЛУ ДЕЦУ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2997 (8. август 2018) стр. 7
Обавештење о одржаној радионици за децу у организацији Дечјег одељења митровачке библиотеке.
29. „ДЕВЕТ ГОДИШЊИХ ДОБА“ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 2999 (22. август 2018) стр. 7
Библиотека „Глигорије Возаровић“ била је домаћин Александри Ђорђевић, ауторки романа *Девет годишњих доба*.
30. КЊИЖЕВНИ СУСРТ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 3001 (5. септембар 2018) стр. 7
На књижевном сусрету у Библиотеци „Глигорије Возаровић“ своје стваралаштво су представили домаћи и инострани литерарни ствараоци.
31. ПРОМОВИСАН РАД „СТАРЕ БЕШКЕ“ / Г. М. - Год. 58, бр. 3001 (5. септембар 2018) стр. 19
У просторијама Библиотеке „Др Ђорђе Натопшевић“ промовисан је рад Завичајног друштва „Стара Бешка“.
32. ВИШЕ НАГРАДА МИТРОВЧАНИМА / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 3004 (26. септембар 2018) стр. 7
На 30. Међународном фестивалу хумора за децу у Лазаревцу представници Библиотеке „Глигорије Возаровић“ добили су вредне награде за ликовно и литерарно стваралаштво.
33. МОТИВИСАНИ ПОКРЕЋУ СВЕТ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 3007 (17. октобар 2018) стр. 7
У оквиру обавезног стручног усавршавања запослених у библиотечко-информационој делатности у Библиотеци

- „Глигорије Возаровић“ је одржана едукативна радионица „Мотивисани библиотекарски покрећу свет“.
34. ЦАРСТВО ВИЛИНСКОГ СРЦА / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 3007 (17. октобар 2018) стр. 7
 Промоција књиге *Царство Вилинског срца*, Александре Љубисављевић из Смедерева, одржана је у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
35. ТРАГЕДИЈА ВЕЛИКОГ РАТА / С. Н. - Год. 58, бр. 3007 (17. октобар 2018) стр. 21
 У организацији Библиотеке „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција романа *Године врана*, аутора Синише Ковачевића.
36. ПРОМОЦИЈЕ НОВИХ КЊИГА / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 3008 (24. октобар 2018) стр. 7
 У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржане су промоције књига *Чистилиште*, аутора Младена Перишића и *Северна Кореја – путовање по земљи Ким Џонг Уна* ауторке Снежане Радојичић.
37. ПРИЗНАЊЕ ТИЈАНИ ГРУМИЋ / С. Белотић. - Год. 58, бр. 3008 (24. октобар 2018) стр. 21
 Добитник овогодишње награде за драмско стваралаштво „Борислав Михајловић Михиз“, коју додељује Фонд „Борислав Михајловић Михиз“ и Српска читаоница у Иригу је Тијана Грумић.
38. МИТРОВАЧКЕ ДИСОНАНЦЕ У ЈЕСЕН 1918. / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 3009 (31. октобар 2018) стр. 7
 Митровачка библиотека и СУБНОР Сремске Митровице организовали су трибину поводом обележавања 100. годишњице од завршетка Првог светског рата.
39. ИЗЛОЖБА СА КОЛОНИЈЕ У РУМСКОМ ДОМУ ЗА СТАРЕ / С. Белотић. - Год. 58, бр. 3009 (31. октобар 2018) стр. 21
 Ликовна дела колоније Геронтолошког центра „Срем“ изложена су у Српској читаоници у Иригу.

40. ПОЕТИКА ВЕДРЕ МЕЛАНХОЛИЈЕ / Б. Јовичић. - Год. 58, бр. 3010 (7. новембар 2018) стр. 21
У оквиру едиције „Фрушкогорје“ у којој Српска читаоница у Иригу штампа књиге завичајних писаца објављена је и промовисана књига *Поетика ведре меланхолије*, ауторке Слађане Миленковић.
41. ВОЛИМ ЈЕСЕН ЗЛАТНУ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 3011 (14. новембар 2018) стр. 7
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је 20. јесења радионица „Волим јесен златну“.
42. НОВИХ 400 НАСЛОВА / С. Лапчевић. - Год. 58, бр. 3011 (14. новембар 2018) стр. 15
Невена Најић, директорка Народне библиотеке у Пећинцима о књижном фонду и набавци нових књига.
43. ВРТОВИ СУ РАЈСКИ ИСПОД ФРУШКЕ ГОРЕ / С. Н. - Год. 58, бр. 3011 (14. новембар 2018) стр. 21
У Српској читаоници у Иригу одржан је састанак жирија за најбољу песму о вину.
44. ОДБРАНИЛИ СЛОБОДУ, САЧУВАЛИ ЧАСТ / С.Н. - Год. 58, бр. 3012 (21. новембар 2018) стр. 21
Промоција књиге *Битка за Паиштрик* генерала Стојана Коњиковца, одржана је у читаоници Библиотеке „Глигорије Возаровић“.
45. БЕСМРТНИ БАТАЉОН / С.Ђаковић. – Год. 58, бр. 2013 (28. новембар 2018) стр. 7
Промоција књиге *Ми смо бранили Кошаре* одржана је у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
46. ПОЕТИКА ВЕДРЕ МЕЛАНХОЛИЈЕ / С. Н. - Год. 58, бр. 3013 (28. новембар 2018) стр. 26
Књига проф. др Слађане Миленковић *Поетика ведре меланхолије* промовисана је у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.

47. НЕКА КУЦА СРЦЕ МОГА СРЕМА / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 3014 (5. децембар 2018) стр. 7
Документарно вече под називом „Нека куца срце мога Срема“ одржано је у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
48. „ШИДСКО НЕБО“ НЕДЕЉКА ТЕРЗИЋА / С. Михајловић. - Год. 58, бр. 3015 (12. децембар 2018) стр. 13
Књига Недељка Терзића *Шидско небо* промовисана је у Народној библиотеци „Симеон Пишчевић“ у Шиду.
49. „ЧИТАЈМО ДЕЦИ“ / С. Н. - Год. 58, бр. 3015 (12. децембар 2018) стр. 26
Српска читаоница у Иригу је наставила са реализацијом пројекта *Читајмо деци*.
50. ШКОЛСКИ ДАН У БИБЛИОТЕЦИ / С. Ђаковић. - Год. 58, бр. 3017-3018 (26. децембар 2018) стр. 9
Ученици ОШ „Трива Витасовић Лебарник“ из Лаћарка и њихов учитељ Златко Вулетић провели су школски дан у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.

„М новине“

1. МОНОГРАФИЈА / С. Џакула. – Год 18, бр 838 (10.јануар 2018.) стр. 22
Монографија о међународном такмичењу соло певача *Никола Цвејић* представљена је у Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ у Руми.
2. БОГАТИЈА ЗА 1.500 НАСЛОВА / С. Џакула. – Год 18, бр 839 (17.јануар 2018.) стр. 8
О књижном фонду Народне библиотеке у Пећинцима и новим насловима књига набављених током године.

3. БИСЕРНЕ РЕЧИ МИРЈАНЕ ШУЉМАНАЦ / А. Димић.
- Год 18, бр 840 (24.јануар 2018.) стр. 23
Промоција збирке поезије *Бисерне речи* Мирјане Шуљманац Шећеров одржана је у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
4. ПРОМОЦИЈА НАГРАЂЕНОГ РОМАНА / С. Џакула. –
Год 18, бр 842 (7. фебруар 2018.) стр. 40
Триптихон грозоморе, роман Дарка Суцума, представљен је у Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ у Руми.
5. ОБЕЛЕЖЕН ДАН БИБЛИОТЕКЕ / С. Џакула. – Год 18,
бр 842 (7. фебруар 2018.) стр. 40
Библиотека „Глигорије Возаровић“ обележила је 152 године постојања.
6. ПАТРИЈАРХ ПАВЛЕ СВЕТАЦ КОЈЕГ СМО
ПОЗНАВАЛИ / А. Димић. - Год 18, бр 843 (14. фебруар
2018.) стр. 23
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржано је књижевно вече на којем је познати књижевник представио своје ново дело *Патријарх Павле Светац којег смо познавали*.
7. ПРИЧА О ЗЛАТНОМ ДОБУ СРПСКЕ КУЛТУРЕ И
НАУКЕ / Б.С. - Год 18, бр 843 (14. фебруар 2018.) стр.
31
У оквиру обележавања 152. рођендана Библиотеке „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге *Срби 1903-1914 - Историја идеја* историчара Милоша Ковића.
8. ИРИГ ЈЕ СИМБОЛ ПРОСВЕЋЕНОСТИ И
ОДАНОСТИ ТРАДИЦИЈИ / С.Џакула. - Год 18, бр 844
(21. фебруар 2018.) стр. 6
У оквиру обележавања славе Светог Трифуна, Српска читаоница у Иригу је награду за допринос култури „Луча“ доделила Покрајинској влади.

9. КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ / З.К. - Год 18, бр 845 (28. фебруар 2018.) стр. 11
У Народној библиотеци „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови одржано је књижевно вече под називом „5. песника, 3 преводиоца, 2 народа, једна позија“.
10. РУВИМОВЕ ВАСКРСНЕ ВЕРИГЕ / Н.М. - Год 18, бр 845 (28. фебруар 2018.) стр. 26
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге *Рувимове васкрсне вериге*, аутора Ратка Марковића Риђанина.
11. ПЕСНИЧКО ВЕЧЕ / З.К. - Год 18, бр 846 (7. март 2018.) стр. 6
Збирка поезије под називом *У звезданом телу*, ауторке Живке Комленац представљена је у Новој Пазови.
12. ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ / З.К. - Год 18, бр 846 (7. март 2018.) стр. 6
У Народној библиотеци „Доситеј Обрадовић“ је одржана промоција књиге *Београдски споменарник*, списатељице Неде Ковачевић.
13. ПРЕДСТАВЉЕН РОМАН ЛУЗИТАНИЈА / С. Џакула. - Год 18, бр 846 (7. март 2018.) стр. 23
У Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ представљен је роман *Лузитанија*, аутора Дејана Атанацковића, добитника НИН-ове награде за роман године.
14. ИЗЛОЖБА УНИКАТНОГ НАКИТА / А. Димић. - Год 18, бр 846 (7. март 2018.) стр. 36
У митровачкој Библиотеци отворена је продајна изложба скулптура и уникатног накита под називом „Коцка је бачена“ Златенка Кузминца.
15. ИЗЛОЖБА РУЧНИХ РАДОВА / Н.Милошевић. - Год 18, бр 848 (21. март 2018.) стр. 32
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ је отворена продајна изложба под називом „Јефимијини снови“.

16. СРПСКИ ДНК ПРОЈЕКАТ / Н.Милошевић. - Год 18, бр 848 (21. март 2018.) стр. 32
У митровачкој Библиотеци „Глигорије Возаровић“ организована је трибина под називом „Српски ДНК пројекат“.
17. ПРОМОЦИЈА РОМАНА „ЛУЗИТАНИЈА“ / Н.М. - Год 18, бр 849 (28. март 2018.) стр. 37
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ је одржана промоција романа *Лузитанија* аутора Дејана Атанацковића, добитника НИН-ове награде за најбољи роман године.
18. ДИКТИРАНИ ЗАБОРАВ / А.Димић. - Год 18, бр 849 (28. март 2018.) стр. 39
У митровачкој Библиотеци организована је трибина под називом „Логори за Србе у Првом светском рату“.
19. ВАСКРШЊА ИЗЛОЖБА РУЧНИХ РАДОВА / А.Димић. - Год 18, бр 850-851 (4. април 2018.) стр. 62
У читаоници митровачке Библиотеке отворена је традиционална Васкршња изложба ручних радова.
20. СВЕТСКИ ДАН РОМА / Н.М. - Год 18, бр 852 (18. април 2018.) стр. 43
Поводом обележавања Светског дана Рома у Библиотеци „Глигорије Возаровић“ је постављена изложба.
21. ПРЕДСТАВА / З.К. - Год 18, бр 853 (25. април 2018.) стр. 9
У Народној библиотеци „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови ученици ОШ „Херој Јанко Чмелик“ извели су представу „Како су настале ружне речи“ по тексту Душка Радовића.
22. ИЗГУБЉЕНИ У РАВНИЦИ / А. Димић. - Год 18, бр 853 (25. април 2018.) стр. 36
Одржана је промоција књиге *Изгубљени у равници – мање познате приче из историје народа Војводине*

- аутора Жикице Милошевића у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.
23. ПЛАНИРАНЕ БРОЈНЕ АКТИВНОСТИ У ОВОЈ ГОДИНИ / С. Цакула. - Год 18, бр 854 (2. мај 2018.) стр. 8
 Вера Новковић, директорка Српске читаонице у Иригу о програму рада библиотеке у текућој години.
24. ПРЕДАВАЊЕ О ЦРЊАНСКОМ / С. Цакула. – Год 18, бр 855 (9. мај 2018.) стр. 30
 „Словенофилство код Милоша Црњанског“ је назив предавања које је у читаоници Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ одржао др Мило Ломпар.
25. ПЛЕС СТРАСТИ / Н.М - Год 18, бр 855 (9. мај 2018.) стр. 31
 У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција збирке поезије под називом *Плес страсти* аутора Цвијетина Баје Лобожинског.
26. СУСРЕТИ БИБЛИОГРАФА / М.Ђ. - Год 18, бр 856 (16. мај 2018.) стр. 32
 Обавештење о предстојећим Сусретима библиографа у организацији НБ „Др Ђорђе Натошевић“ у Инђији.
27. РЕТКЕ КЊИГЕ И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ / А. Димић. - Год 18, бр 856 (16. мај 2018.) стр. 37
 У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ обележен је 9. мај, Дан Европе.
28. АУТОБИОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ / Н.М. - Год 18, бр 856 (16. мај 2018.) стр. 37
 У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици одржана је промоција књиге *Аутобиографске белешке* аутора Драгоша Цветковића.
29. ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ / Н.М. - Год 18, бр 856 (16. мај 2018.) стр. 40
 У организацији Удружења Срба из Хрватске у митровачкој библиотеци је одржана промоција књиге *Конгрес*

- Срба у Загребу 1945. године, од конститутивног народа до националне мањине, аутора др Момчила Диклића.*
30. БИБЛИОТЕКА И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ / А. Димић. - Год 18, бр 857 (23. мај 2018.) стр. 21
Традиционална годишња скупштина Подружнице библиотекара Срема одржана је у организацији Народне библиотеке у Пећинцима.
31. ОДРЖАНИ ОСМИ ДАНИ СЛОВЕНСКЕ ПИСМЕНОСТИ И КУЛТУРЕ / С. Џакула. - Год 18, бр 858 (30. мај 2018.) стр. 8
У читаоници Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ одржано је предавање о Андрићу и савременој књижевности о чему је говорио проф. др Михајло Пантић.
32. ЛЕТЊИ ПРОГРАМ / М.Ђ. - Год 18, бр 864 (11. јул 2018.) стр. 20
За основце из Инђије Народна библиотека „Др Ђорђе Натошевић“ је организовала летње радионице.
33. ЧУВАРИ КУЛТУРНЕ БАШТИНЕ / С.Џакула. - Год 18, бр 869 (15. август 2018.) стр. 14
Жељко Стојановић, директор Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ о издавачкој делатности Библиотеке.
34. КЊИЖЕВНА КОЛОНИЈА / С. Џакула. - Год 18, бр 873 (12. септембар 2018.) стр. 31
Најава друге Књижевне колоније Рума у организацији Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ и Народне библиотеке Србије.
35. БЕСПЛАТНЕ ЧЛАНСКЕ КАРТЕ / Год 18, бр 877 (10. октобар 2018.) стр. 23
Поводом Дечје недеље, деци из предшколске установе „Полетарац“, Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ делила је бесплатне чланске карте.

36. САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА / С. Џакула. - Год 18, бр 878 (17. октобар 2018.) стр. 25
У Српској читаоници у Иригу одржан је 55. Сабор библиотекара Срема.
37. ИМА НЕШТО У ДУБИНИ СРЦА И ДУБИНИ ЗЕМЉЕ / Т.С. - Год 18, бр 878 (17. октобар 2018.) стр. 29
У организацији Библиотеке „Глигорије Возаровић“ представљен је роман *Године врана*, драмског писца и академског професора Синеше Ковачевића.
38. ТИЈАНА ГРУМИЋ ДОБИТНИЦА МИХИЗОВЕ НАГРАДЕ / С. Џакула. - Год 18, бр 879 (24. октобар 2018.) стр. 18
Тијана Грумић, млада драмска списатељица добитница је 14. награде за драмско стваралаштво „Борислав Михајловић Михиз“ у Српској читаоници у Иригу.
39. ОБЕЛЕЖЕН ЈУБИЛЕЈ / Ј. Д. - Год 18, бр 879 (24. октобар 2018.) стр. 21
Велики јубилеј, 140 година постојања Народне библиотеке „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови, обележен је Свечаном академијом у позоришној сали у Старој Пазови.
40. ОД ДОСЕЉЕЊА ДО ПРИСАЈЕДИЊЕЊА / С. Џакула. - Год 18, бр 879 (24. октобар 2018.) стр. 22
Монографија историчара Мирослава Јаћимовића, *Од досељења до присаједињења – Прваци Срба у Војводини представљена* у Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ у Руми.
41. ПРОМОЦИЈА РОМАНА „ЧИСТИЛИШТЕ“ / Н.М. - Год 18, бр 879 (24. октобар 2018.) стр. 42
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција психолошког романа *Чистилиште* Младена Перишића.

42. НАШИХ ДВАДЕСЕТ ГОДИНА / С. Цакула. - Год 18, бр 880 (31. октобар 2018.) стр. 15
У Српској читаоници у Иригу отворена је изложба слика насталих током две деценије рада ликовне колоније коју организује Геронтолошки центар у Руми.
43. БЕСПЛАТНЕ КАРТЕ / И.П. - Год 18, бр 880 (31. октобар 2018.) стр. 21
Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ је вршила бесплатно учлањење за време трајања београдског сајма књига.
44. КУЋИЦА ОД ЧОКОЛАДЕ / Т.С. - Год 18, бр 880 (31. октобар 2018.) стр. 30
У читаоници Библиотеке „Глигорије Возаровић“ представљена је прва збирка поезије за децу ауторке Весне Чворић Кебедис под називом *Кућица од чоколаде*.
45. ТРИБИНА О ВЕЛИКОМ РАТУ / Т.С. - Год 18, бр 880 (31. октобар 2018.) стр. 30
Библиотека „Глигорије Возаровић“ и Градски одбор СУБНОР-а Сремске Митровице организовали су пету по реду трибину поводом обележавања 100 година од завршетка Првог светског рата.
46. КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ / Н.М. – Год 18, бр 880 (31. октобар 2018.) стр. 30
У сарадњи са митровачком Књижевном заједницом Библиотека „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици је била домаћин књижевној вечери књижевнице Виолете Алексић.
47. СУСРЕТИ БИБЛИОГРАФА / М.Ђ. - Год 18, бр 880 (31. октобар 2018.) стр. 30
Обавештење о одржаној седници Одбора Сусрета библиографа у Народној библиотеци „Др Ђорђе Натошевић“ у Инђији.

48. ПРЕДАВАЊЕ МОМЧИЛА МИТРОВИЋА / Н.М. - Год 18, бр 881 (7. новембар 2018.) стр. 25
Библиотека „Глигорије Возаровић“ у сарадњи са Градским одбором СУБНОР-а организовала је предавање на тему Српска обавештајна служба у Срему у периоду од 1907. до 1918. године.
49. ОКЛЕВЕТАНА КЊИЖЕВНОСТ / С. Џакула. - Год 18, бр 881 (7. новембар 2018.) стр. 33
У Градској библиотеци „Атанасије Стојковић“ одржана је промоција књиге *Оклеветана књижевност*, аутора Бориса Булатовића.
50. ЧЕТИРИ СТОТИНЕ НОВИХ НАСЛОВА / Год 18, бр 882 (14. новембар 2018.) стр. 21
О књижном фонду и набавци нових књига Народне библиотеке у Пећинцима.
51. ВОЛИМ ЈЕСЕН ЗЛАТНУ / Н.М. - Год 18, бр 882 (14. новембар 2018.) стр. 27
У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ ученици митровачких основних школа учествовали су у креативној јесењој радионици под називом „Волим јесен златну“.
52. РАТНИ ДНЕВНИК ВАСЕ ЕШЋИКЕВИЋА / С.Џакула. - Год 18, бр 883 (21. новембар 2018.) стр. 22
Српска читаоница је представила ратни дневник сликара Весе Ешћикевића који је издао Музеј Војводине и Прометеј из Новог Сада.
53. ПОЕТИКА ВЕДРЕ МЕЛАНХОЛИЈЕ / Т.С. - Год 18, бр 884 (28. новембар 2018.) стр. 23
Књига Слађане Миленковић о стваралаштву Тодора Бјелкића *Поетика ведре меланхолије*, промовисана је у Библиотеци „Глигорије Возаровић“.

54. КЊИГА О СЕДАМДЕСЕТ СРПСКИХ ХЕРОИНА / С.Цакула. - Год 18, бр 885 (5.децембар 2018.) стр. 28
Оне су промениле Србију – изузетне српкиње је назив књиге Татјане Лош и Милене Марковић, која је представљена у читаоници Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми.
55. НЕКА КУЦА СРЦЕ МОГА СРЕМА / М.Т. - Год 18, бр 885 (5. децембар 2018.) стр. 29
 У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржано је документарно вече под називом „Нека куца срце мога Срема“.
56. ЗАВРШЕН ФОТО КОНКУРС / Н.М. - Год 18, бр 885 (5. децембар 2018.) стр. 37
 Библиотека „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици прогласила је победнике овогодишњег фото конкурса Лето са књигом.
57. СЕЋАЊА ИЗ ПЕПЕЛА / С.С. - Год 18, бр 886 (12. децембар 2018.) стр. 13
 Научна монографија *Кућа несагоривих речи: Народна библиотека Србије 1938 – 1941*, српског историчара Дејана Ристића, представљена је у НБ „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови.
58. СРЕМ У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ / М.Ђ. - Год 18, бр 886 (12. децембар 2018.) стр. 35
 Удружење српско-руског пријатељства Шид је у сали Народне библиотеке „Симеон Пишчевић“ организовало изложбу под називом „Срем у Првом светском рату“.
59. ЛИКОВНА КОЛОНИЈА ГЦ СРЕМ / С.Цакула. - Год 18, бр 886 (12. децембар 2018.) стр. 35
 У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ отворена је изложба са радовима насталим током две деценије постојања Ликовне колоније коју организује Геронтолошки центар Срем Рума.

60. ПРЕДСТАВЉЕНЕ ТРИ КЊИГЕ / Д. Попов. - Год 18, бр 886 (12. децембар 2018.) стр. 41
 У Народној библиотеци „Симеон Пишчевић“ одржано је књижевно вече, на коме је представљена књига *Шидско небо*, аутора Недељка Терзића.
61. ОРУЖЈЕ НАШИХ ПОБЕДА / Н.М. - Год 18, бр 887 (19. децембар 2018.) стр. 42
 У Библиотеци „Глигорије Возаровић“ одржана је промоција књиге *Српска војска - оружје наших победа 1914-1918*, аутора Бранислава В. Станковића.
62. СТРАДАЊЕ СРЕМАЦА У ВЕЛИКОМ РАТУ / Год 18, бр 888-889 (26. децембар 2018.) стр. 71
 Пећиначка Народна библиотека приредила је поводом обележавања 100 година од завршетка Великог рата промоцију књиге *Илијина прича*, ауторке Снежане Алексић из Бољеваца.

Златко Пашко
Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“
Стара Пазова

ПАЗОВАЧКЕ НОВИНЕ О БИБЛИОТЕКАРСТВУ У 2018.
ГОДИНИ

„Пазовачко огледало“ (гл. уредник Зоран Милић)

WWW.VIRTUELNIMUZEJPAZOVA.RS / Зоран Милић. – У великој сали Народне библиотеке „Доситеј Обрадовић“ у Старој Пазови представљена инернет страница. – Бр. 141 (фебруар), стр. 13

140 ГОДИНА БРИГЕ О КЊИГАМА / Анђелка Мали. – Велики јубилеј библиотекарства у Старој Пазови. – Исто, стр. 16-17

5+3+2=1 / Зоран Милић. – У Старој Пазови представљени преводи српских песника, објављених у издању Друштва словачких књижевника из Братиславе. – Исто, стр. 22-23

„ДУХОВИ ДУЖ ДРИНЕ“ / Зоран Милић. – У Библиотеци у Старој Пазови представљена књига Ангелине Петровић. – Иато, стр. 45

„У ЗВЕЗДАНОМ ТЕЛУ“ / Зоран Милић. – У Културно-пословном центру у Новој Пазови, представљена књига поезије Живке Комленац. – Бр. 142 (март), стр. 27

„БЕОГРАДСКИ СПОМЕНАРНИК“ / Зоран Милић. – У старопазовачкој библиотеци представљена књига Неде Ковачевић- - Исто, стр. 46-47

„БУБАМАРИН СВЕТ“ / Зоран Милић. – У библиотеци у Новој пазови представљена најновија књига за децу Татјане Пуповац. - Бр. 143 (април), стр. 29

„КАКО СУ ПОСТАЛЕ РУЖНЕ РЕЧИ“ / Зоран Милић. – У простору Народне библиотеке „Д.Обрадовић“ у Старој Пазови одиграна дечја представа у режији професора Саве Ђурђевића, а на текст Душка Радовића. – Исто, стр. 35

„ЗОВЕМ СЕ МАМА“ / Зоран Милић. – У старој Пазови представљена књига Јелице Грегановић. – Исто, стр. 40-41

РАЗГОВОР СА ОЛГОМ СУБОТИЋ, АУТОРКОМ РОМАНА „КОЊИЋ ОД ЖАДА“ / Душан Радојчић. – Интервју са библиотекарком из огранака у Белегишу и Сурдуку, поводом објављивања првог романа. – Исто, стр. 42-43

„У БАШТИ УВЕЛОГ ЦВЕЋА“ / Зоран Милић. – У Војки је представљена књига Стевана Кораћа. – Бр. 144 (мај), стр. 31

„МАРИОНЕТА“ / Зоран Милић. – У новопазовачкој библиотеци представљен роман првенац Биљане Алавање. - Исто, стр. 60

ТОМАШ ЧЕРНАК ГОВОРИО О ХУСАКУ И ДУПЧЕКУ / Анђелка Мали. – Биографије словачких политичара представио је у старопазовачкој библиотеци гост из Словачке. – Бр. 145 (јун), стр. 27

ВРАЋАЊЕ ДУГА ПОЕЗИЈИ / Зоран Милић. – Учесници друге Књижевне колоније у Руми, гостовали пред љубитељима поезије у Старој Пазови. – Бр. 148 (септембар), стр. 29-30

„ПОНОВО ЋУ ДОЋИ“ / Зоран Милић. – У новопазовачкој библиотеци представљене две нове збирке песама Радомира Мићуновића. – Исто, стр. 31-32

МАЈИНА НЕЖНА ГРАНИЦА / Анђелка Мали. – Представљање књиге поезије за децу Маје Белегишанин у Војки. – Исто, стр. 53

„КО СМО,ОДАКЛЕ СМО“ / Зоран Милић. - У оквиру манифестације „Дани досељеника“ у Новој Пазови представљенио истраживање порекла породица из околине Сплита које су се доселиле у Нову Пазову Гордане Брајовић. – Бр. 149 (октобар), стр. 25-26

„ПРЕЛЕПИ ПРОКИНИ ЗВЕЗДОСЈАЈИ“ / Зоран Милић. – Библиотека „Владислав Чикош“ из Војке организовала књижевно вече песника Радивоја Прокопљевића Проке. – Исто, стр. 33-34

ПИСАЦ ЈЕ УЗАЛУД ДОЛАЗИО / Зоран Милић. – Традиционални пријем првака и уручење чланских карата у старопазовачкој библиотеци, гост дечји писац Бојан Љубеновић. – Исто, стр. 49

140 ГОДИНА УСТАНОВЕ СА ДУШОМ / Зоран Милић. – Библиотека „Доситеј Обрадовић“ Свечаном академијом обележила значајан јубилеј. – Исто, стр. 50-51, /1/ табла у боји

ДВЕ ПОЗИВНИЦЕ / Златко Пашко. – Нови документи откривају досад непознате чињенице о почецима рада старопазовачке Читаонице. – Исто, стр. 52

„АНЂЕЛИ“ У БИБЛИОТЕЦИ / Зоран Милић. – О представљању збирке песама Љиљане Јаковљевић-Ставри у Старој Пазови. – Исто, стр. 57

„ПАКРАЧКИ ДЕКРЕТ“ / Зоран Милић. – Промоција часописа за књижевност крајишника у Србији. – Бр. 150(новембар), стр. 15

СРЕЋАН РОЂЕНДАН МАРКСЕ / Зоран Милић. – Јубилеј 200 година од рођења Карла Маркса, обележен у старопазовачкој библиотеци огледним часом ученика и професора Техничке школе. – Исто, стр. 55

ПОХВАЛНИЦА ЗА БИБЛИОТЕКУ ОШ „Б.П.ПИНКИ“ / Ирена Стојшић. – Библиотекарка Ирена Стојшић добила похвалницу за рад која јој је уручена на Сајму књига. – Исто, стр. 54

ЗАБРАЊЕНА ИСТОРИЈА БАЛКАНА / Зоран Милић. – Јавни час историје магистра филозофије и теологије Горана Шарића из Ријеке у старопазовачкој Библиотеци. - Бр. 151 (децембар), стр. 18

ШЕЛЕТОВА МАШТА МОЖЕ СВАШТА / Зоран Милић. – У огранку „Владислав Чикош“ у Војки представљена трећа књига Стевана Кораћа. – Исто, стр. 22-23

ИЗГУБИЛИ ТЕРИТОРИЈЕ, НЕЋЕ И ИДЕНТИТЕТ И КУЛТУРУ / Анђелка Мали. – Новопазовачко дружење са песницима, сарадницима часописа „Пакрачки декрет“. – Исто, стр. 53-54

„ЉУБАВ И СНОВИ“ / Зоран Милић. – У старопазовачкој библиотеци представљена збирка песама Предрага Бањеглава. – Исто, стр. 65

„Пазовачка ревија“ (гл. уредник Ружица Чањи)

„СЕТИ СЕ НАШЕ ЛЈУБАВИ“ / Весна Милетић. – Весна Дедић прмовисала нови роман у старопазовачкој библиотеци. – Бр. 137/138 (јануар/фебруар), стр. 37

СРЕЋНА БЕБА ЈЕ СИТА БЕБА / Слободанка Шаровић. – У Новој Пазови представљен приручник за негу новорођенчета Милеве Арбутине. – Исто, стр. 38-39

ПОЕТСКО ВЕЧЕ СА ВУЧЕЉОМ БАЈИЋЕМ. – Поетско вече у Новој Пазови. – Бр. 139 (март), стр. 6

ПИСАЊЕ ЈЕ ЕМОЦИЈА / Весна Милетић. – Представљени „Духови дуж Дрине“ Ангелине Петровић у библиотеци у Старој Пазови. – Исто, стр. 25

КУЛТУРЕ НИКАД ДОСТА / Весна Милетић. – Бројне активности Библиотеке поводом јубилеја – 140 година од оснивања. – Бр. 140 (април), стр. 26

„ДОСИТЕЈ“ ДОБИЈА НОВИ САЈТ / Марија Балабановић. – У години јубилеја једна од новина је редизајнирани сајт Народне библиотеке „Доситеј Обрадовић“. – Исто, стр. 31

ИСПРЕПЛЕТЕНЕ ИСТОРИЈЕ СРБА И СЛОВАКА / Весна Милетић. – Књига Томаша Чернака бави се односима комунистичких партија Чехословачке и Југославије, промоција у Старој Пазови. - Бр. 142 (јун), стр. 25

НЕКАДА СЕ О БИБЛИОТЕКАМА ВИШЕ ПИСАЛО / Весна Милетић. – О истраживачком раду Наташе Филип, старопазовачке библиотекарке. – Бр. 143/144 (јул-август), стр. 36-37

БИЛА ЈЕ СВИМА ДОБРА, ОСИМ СЕБИ / Слободанка Шаровић. – Промоција романа Биљане Алавања „Марионета“ у Новој Пазови. – Исто, стр. 50-51

ЖЕНЕ ПИСЦИ СУ НАЈЧИТАНИЈЕ. – Старопазовачка библиотека међу најуспешнијима у Срему, интервју са директорком Библиотеке Драганом Милаш. – Бр. 145(октобар), стр. 30

АНЂЕЛИ СУ ПОНОВО СА НАМА / Весна Милетић. – Љиљана Јаковљевић Ставри представила збирку поезије за децу и одрасле „Анђели“ у старопазовачкој библиотеци. – Исто, стр. 37

О ПАЗОВИ С ЉУБАВЉУ / Слободанка Шаровић. – Радомир Мићуновић, песник, новинар, енигмата и преводилац промовисао књиге у огранку библиотеке у Новој Пазови. – Исто, стр. 38-39

ЛЕПА РЕЧ ЛЕПОТОМ ПЛЕНИ / Весна Милетић. – Учесници Песничке колоније из Руме гости Старе Пазове. Представили су се: Кајоко Јамасаки из Јапана, Томислав Маринковић, Владимир Копицл, Слободан Зубановић и Соња Атанасијевић. – Исто, стр. 40

АКАДЕМИЈА ЗА 140. РОЂЕНДАН ПАЗОВАЧКЕ БИБЛИОТЕКЕ. – У позоришној сали у Старој Пазови Свечану академију водио је глумац Иван Бекјарев, а приказан је и документарни филм посвећен значајном јубилеју. – Бр. 146(новембар), стр. 22-23

ПРВИ ПУТ С ПИСЦЕМ У БИБЛИОТЕЦИ / Весна Милетић. – Старопазовачки прваци постали чланови храма књиге, а писац-гост био је Бојан Љубеновић. – Исто, стр. 34

ИЗЛОЖБА РАДОВА НАДАРЕНИХ УЧЕНИКА / Слободанка Шаровић. – На дечјем одељењу новопазовачке библиотеке приређена изложба дечјих ликовних радова Марије Перих, Срђана Шијаковића и Владимира Којадиновића. – Исто, стр. 35

ЧАЈАНКА У БИБЛИОТЕЦИ. – Поводом светског дана здраве хране ученици ОШ „Милан Хаџић“ из Војке обележили су овај дан пригодним програмом у школској библиотеци. – Исто, стр. 43

ИСТОРИЈА СЕ КРИЈЕ СВУДА ОКО НАС / Весна Милетић. – Библиотекарка Наташа Филип стручни рад посветила монографијама из Завичајних збирки. – Бр. 147 (децембар), стр. 26-28

ВРАТИМО БИБЛИОТЕКУ У ЦЕНТАР НОВЕ ПАЗОВЕ / Јован Вуковић. – Новопазовчани се залажу за бољу локацију културног здања. – Истро, стр. 29

НИ СВОЈИ НИ ТУЂИ / Весна Милетић. – У Старој Пазови промовисан часопис „Пакрачки декрет“. – Исто, стр. 33